

ФЛАШ ГОРДОН

ФЛАШЕ ДРАГИ, САМО СИ ОШАМУЋЕН ОД УДАРЦА! НЕ БРИНИ, ПРОЋИ ЋЕ ТО!

БАШ САМ ГА УДЕ-СИО!

ИГРАЈ УЗ ОВУ ЛЕПУ МУЗИКУ, ЛЕПА ДЕВОЈКО!

ИГРАЈ, ДЕВОЈКО! ОКРЕЊИ СЕ! Б'ВАДИ БИ-БОП!!

ФЛАШЕ! ПАЗИ! ПАШЕШ У ПРОВАЛИЈУ!

АЈДЕ, ЛЕПОТИЦЕ! СКАЧИ, СКАЧИ! БУ-Б'ДИ-БОП!

ФЛАШЕ! ЧУВАЈ СЕ! НЕ БЛИЗУ ИВИЦЕ!

ХОП-ХОП! ДАЛУДИ-ДОП! ДАЛУДИ-ДОП!

И-БОП-ДИЛУДИ ДОП!

ФЛАШЕ! ОХ! СТРМОГЛАВНО СЕ!

...ЗАИСТА СТРМОГЛАВНО!

ШИРО! ФЛАШ ЈЕ ПАО! ПОГИНУЉЕ! ПУСТИ МЕ ДО КОНТРОЛНЕ ТАБЛЕ! ЈОШ БИХ МОГЛА ДА ГА СПАСЕМ!

ПА ДА ОПЕТ НАВАЛИ НА МЕНЕ? ХА! НЕКА ГА! НЕ-КА САМО ПАДА!

Испод зидина...

ОНАЈ УДАРАЦ ПО ГЛАВИ ВРАТИО МИ ЈЕ СЕЃАЊЕ... И МОЈА ГЛУМА ЈЕ УПАЛИЛА.

...ТО ЈЕСТ АКО ОВА ПУЗАВИЦА ИЗДРЖИ!

ФЛАШ ЈЕ ЧВРСТО ЗГРАБИО ПУЗАВИЦУ...

УСПЕО САМ! САМО ДА СЕ НЕ ПРЕКИНЕ!

РАКЕТНИ БРОД КОЈИМ ЈЕ ШИРО ДОШАО МОРА ДА ЈЕ НЕГДЕ НА КРОВУ! У ЊЕМУ СВАКАКО ИМА ОРУЖЈА!

НАДАМ СЕ ДА НИКО НЕ ЧУВА ЦИРЦЕИНОГ ОЦА... ИНАЧЕ ЋЕ ОПЕТ БИТИ ГУЖВЕ!

У овом броју:

- У ИЛЕГАЛНОСТИ
- ПОД ЗАСТАВОМ МАГЛЕ
- МОРСКЕ НЕМАНИ СТРИПОВИ:

Бајна о цару Салтану, Паја, Мики, Вим и Вум, Флаш Гордон, Прича о Чулаку, Пегас тражи Хидру и Сима Зима.

Половином прошле године наша планета је имала две милијарде и 835 милиона становника. Сада се та бројка попела на две милијарде и 886 милиона, јер се за свега годину дана становништво Земље повећало за 48 милиона. У овоме само НР Кина учествује са 15 милиона, Индија са 6, СССР са 3,5, САД са 3, Индонезија са 1,8, Бразилија са 1,5 и Пакистан са 1,3 милиона становника. Пораст становништва осталих земаља био је нижи од милион лица. Међу државама чије се становништво повећало за близу 300 хиљада налази се и Југославија.

Само у Кини и Индији живи више од једне милијарде људи

Половином 1959 године 41 земаља је имала више од 10 милиона становника. Међу првих 10 земаља налазе се ове: НР Кина (са Формозом) 675 милиона, затим Индија 404, СССР 213, САД 177, Јапан 92,5, Индонезија 88,7, Пакистан 87,5, Немачка (оба дела) 72,2, Бразилија 64,2 и Велика Британија 51,7 милиона.

Густина насељености у тим земаљама је неравномерна. Највећа је у Јапану, где на површини од 1 кв. км живи просечно по 250 становника; велику густину имају затим и Велика Британија — 212, Немачка

— 202 и Индија — 123, док на истој површини у Бразилији живи просечно по 7 становника.

Становништво Европе

Почетком наше ере Европа је имала 35 а цео свет 326,5 милиона становника. Сада само Европа (без европског дела СССР) има 421 милион. Највише њеног становништва живи у Јужној Европи 144 милиона, а затим у Северној и Западној — 140 милиона односно у Средњој Европи — 137 милиона.

У Јужној Европи најбројније становништво имају: Италија 50,5 милиона, Шпанија 29,9, Југославија 18,5 и Румунија 18,2. Ако не рачунамо „дипломатске државице“ као што су Ангора и Монако, онда је у Јужној Европи најмања Албанија, где живи 1,5 милион становника.

Крајем ове године:

ЗЕМЉА ЋЕ ИМАТИ 2,9 МИЛИЈАРДИ СТАНОВНИКА

По броју становника Југославија се налази на 26 месту у свету; испред наше земље је Иран са 20,1 а иза ње Етиопија са Еритрејом, која, као и Румунија, има 18,2 милиона становника.

У Средњој Европи а истовремено и у целој Европи највећа је Немачка са 72,2 милиона становника; од чега 17,2 милиона има Немачка Демократска Република. На другом месту је Пољска са 29,3 а на трећем Чехословачка са 13,6 милиона.

У Западној Европи највеће су Велика Британија са 51,7 и Француска са 44,7 милиона, док у Северној Европи најбројније становништво има Шведска — 7,5 милиона.

У европским земаљама највећи прираштај становништва има Албанија — 30 на 1.000, затим долазе Исланд са 22, Пољска — 19, Југославија 18,5 и Румунија са 13,5.

Европа је густо насељена. На острвима у Ла Маншу живи просечно 513 становника на 1 кв. км а на Малти и Гоцу више — 949! Знатно већу густину — од преко 2.000 на 1 кв. км — имају индустријски крајеви у којима један град неприметно прелази у други. Ипак, рекорд држи област тзв. Великог Лондона и Западног Берлина, у којима на површини од 1 кв. км живи 4.500 до 4.600 људи. Ако је пак реч о читавој територији државе онда је у Европи на првом месту Белгија са 298 а на другом Холандија са 274 становника на 1 кв. км.

Азије...

Почетком наше ере Азија је имала 220 милиона а половином овог века већ једну милијарду и 272 милиона становника и то без оног дела који припада СССР-у. Сада у Азији живи једна милијарда и 662 милиона људи. Већина, 805 милиона, живи у Источној Азији где су највеће државе: Кина са 675 (НР Кина 665 и Формоза 10 милиона), Јапан са 92,5 и Кореја са 32,8 (Северна 10,4 и Јужна Кореја 22,4) милиона становника.

У Кини се становништво повећава много брже него у Јапану. Док је у Јапану годишњи прираштај на хиљаду становника само девет лица, докле у Кини износи 22, а на Формози чак 38!

У Јужној Азији живи 524 милиона људи, од чега само у Индији 404 милиона и у Пакистану 87,5. Трећа јужноазијска земаља по броју становника је Авганистан — са 13 милиона. Целом сада има 9,6 милиона, али ће кроз две године, претпоставља се, достићи 10 милиона становника.

Међу државама Југоисточне Азије које све заједно имају 199 милиона становни-

ка, највећа је Индонезија — 88,7 милиона, а затим Вијетнам — 27,6 (Северни 15,2 и Јужни 12,4 милиона), Филипини — 23,5, Тајланд — 22 и Бурма 20,6 милиона. Остале државе овог дела Азије имају мање од по седам милиона становника.

У Југозападној Азији, која је највећим делом пустињска и степска област, на простору који је 22 пута већи од територије Југославије, живи само 77 милиона људи, од тога највише у Турској — 26,7 милиона и у Ирану — 20,1. У Саудијској Арабији, шест пута већој од ФНРЈ живи само 7 милиона људи, тојест мање него што има НР Србија.

У Совјетском Савезу, који лежи већим делом у Азији живи 213 милиона људи. А само у европском делу, територијално много мањем од азијског, живи око 156 милиона, док источно од Урала има 57 милиона совјетских грађана.

Африке...

Почетком наше ере Црни континент је имао 20 милиона становника. Око 1650 године било је већ око 100 милиона, али је због трговине робљем тај број 1800 године спао на 90 милиона. Почетком овог века он се повећао на 120 милиона, а данас достиже 237 милиона. Другим речима, за 60 година њено становништво се удвостручило.

У Северној Африци живи 82 а у тропској и Јужној Африци 155 милиона људи. У Северној Африци највише становника има Египатска провинција Уједињене Арапске Републике — 25 милиона (са Сирском провинцијом, која је у Југозападној Азији, УАР има 29,4 милиона становника), потом долази Етиопија са Еритрејом — 18,2, Судан 11,5, Алжир и Мароко по 10,3, док Тунис има само 4,1 милиона.

Од осталих афричких земаља само 4 имају преко 10 милиона: Нигерија (са Британским Камеруном) 34,5, Француска Западна Африка 17,2, Јужноафричка Унија 14,7 и Белгиски Конго — 13,5.

Међу афричким земаљама највећи прираштај, а уједно и највећи у свету, има Југозападна Африка (некадашња мандатна територија Јужноафричке Уније) — 43 на 1.000 становника.

Америке...

У Новом Свету почетком наше ере живело је укупно 40 милиона људи, док их данас има скоро 10 пута више — 394 милиона. Најнасељенија је Северна Америка — 194,7 милиона; од тога само у САД

живи 177 милиона (на Аљасци свега 200 хиљада), а у Канади 17,5 милиона становника.

У Средњој Америци живи 63,7 милиона људи, од којих више од половине у Мексику — 33,2 милиона. Куба је са 6,5 милиона на другом месту у овом делу Новог Света.

У Јужној Америци живи сада 135,4 милиона људи, од којих готово половина у Бразилији — 64,2 милиона. После ње највише становника имају: Аргентина — 20,6, Колумбија — 13,8, Перу — 10,4, Чиле — 7,4, Венецуела 6,6 милиона, итд.

и становништво Аустралије

Најмањи континент, који су открили Холанђани 1606 године и назвали га Нова

Холандија, имао је почетком наше ере заједно са свим острвима у Пацифику свега 1,5 милион становника. Половином осамнаестог века тај број се повећао на 2, а почетком овог на 6 милиона. Сада у Аустралији и Океанији живи 16,1 милиона људи. У самој Аустралији и острву Тасманији живи 10 милиона људи, а на Новом Зеланду и Новој Гвинеји по 2,8 милиона, док Хаваји имају 600 хиљада становника.

★

Ако становништво Земље настави да се повећава садашњим темпом, већ крајем 1961 године на нашој планети живеће 3 милијарде људи; крајем XX века тај број ће се повећати на 5 милијарди, док проценци показују да ће око 2100 године достигати 7 милијарди и 200 милиона становника.

Треба ли се бринути због толиког повећавања становништва на Земљи? Не! Прочувши енглеског економског географа Д. Стемпа показују да и при садашњем нивоу производних снага, индустрија, пољопривреда и друге привредне гране свих земаља могу обезбедити живот за 8—10 милијарди људи. Наука открива стално све нове и нове изворе хране; у томе највише могућности пружа море. Зато је неоправдана забринутост да ће људи у будућности гладовати само због тога што ће их бити много.

Из царства прича

У свету има свакаких чуда, а занимљивих прича. У једној од њих, која личи на легенду, каже се да народна ношња у Мексику претставља копију хаљине неке кинеске принцезе коју су у 17 веку гусари заробили и одвели у Мексику.

ТУЖБА СТАРА 125 ГОДИНА — У месту Катанџи, у Италији, недавно је суд одложио расправу стару 125 година и заказао ново рочиште за 21 октобар ове године. Железничку компанију туже потомци некадашњих земљопоседника на чијим се имањима пружа данашња железничка пруга. Пред судом се појављују ни више ни мање него 325 наследника који траже отштету за земљиште које данас вреди преко две милијарде лира.

ЧЕХОВЉЕВА ПРОСЛАВА — УНЕСКО је одлучио да се широм света прослави стогодишњица рођења великог руског књижевника Чехова 29 јануара 1960 године.

ЛЕТЕЋА ЦИГАРА...

Листа савремених проналазка пуна се мучевитом брзином. Један од тих проналазка новије времена је и колеоптер, који је приказан публици у току лета у Француској.

Колеоптер — чудо савремене технике је направа која стварично завија као најкешији оркан у ниском бришућем лету над крововима зграда у околини париског аеродрома Бурже. Летећи још непотпуно развијеном брзином од 500 км на час она може да за петнаест секунди узлети на 600 метара висине и атерира на простору не већем од 36 квадратних метара колико управо износи доњи део њеног трупа.

То најновије ваздухопловно чудо 20 века, француски хеликоптер—ракета добила је назив „колеоптер“ — летећа цигара. Њоме управља човек а у стању је да пенуши се

вертикално допе на висину од 30.000 метара за два минута. Максимална брзина биће око 3.000 километара на час у праволинијском лету.

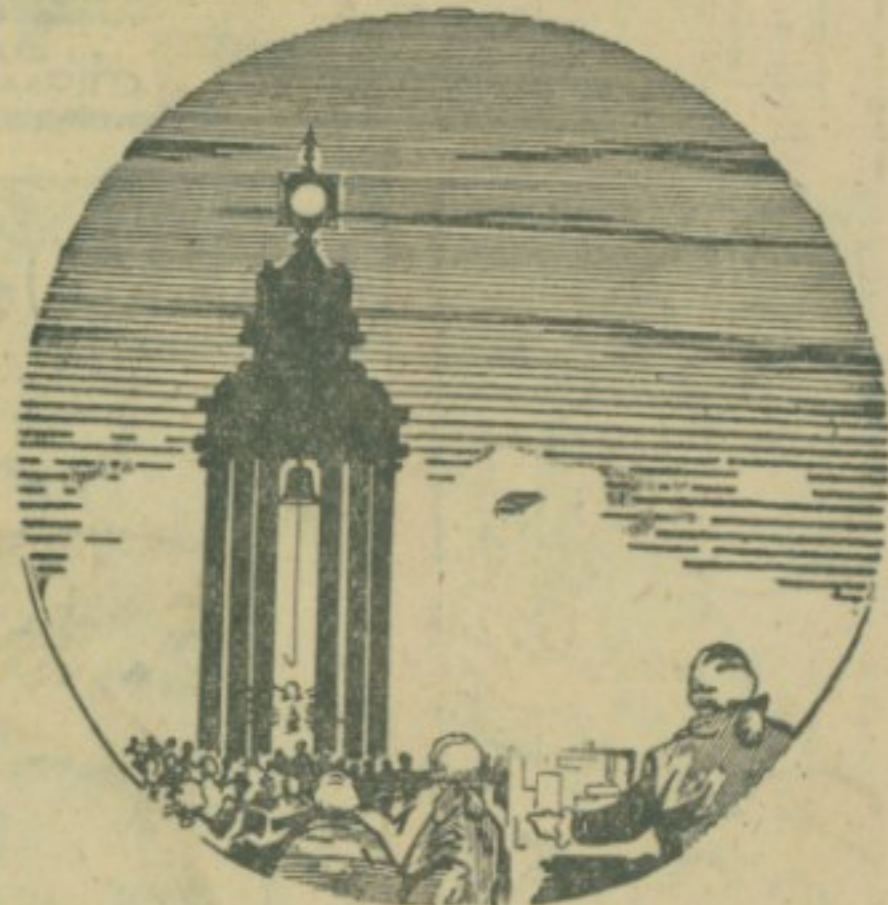
Облик овог „колеоптера“ је сличан плеханог пећи само гигантских размера. Пошто од једном узлеће он може негде у вазнони да остане за тренутак непокретан и да се потом опет вертикално спусти и за трен ока опет узлети. Ова направа нема крила н. као што смо већ напоменули, није теледиригована већ њоме управља пилот. Први њен укротитељ је Огист Морел, познат под именом „Орач небеса“.

После 24 месеца спрљивог пробања, допуњавања, дограђивања и мењања, ова направа је добила коначни облик — огромне цигаре.

„Колеоптер“ после 15 секунди од вертикалног узлетања, аутоматски прелази на праволинијски лет. И сам пилот једним притиском на дугме поставља своје седиште у други положај. При спуштању мотор врши уставну функцију стабилизатора и силази на земљу успореном брзином од свега двадесетак метара у секунди. Уместо три четири километра овом апарату је довољно свега шест метара писте. „Колеоптер“ је, каку спрљивачи, будући ловац, модеран и недостижан по борбеним својствима. Може да искрене из било каквог скровишта које ниједан противнички авион није у стању да открије и да сустигне и ловац и бомбардера.

ЛЕТ НА МЕСЕЦ НЕЗАНИМАЉИВ

На Универзитету у Мичигену спроведена је једна анкета. Требао је одговорити на питање: у које сврхе је најбоље потрошити новац који држава убира на име пореза. Добијено је 10.000 одговора, од којих је готово 45% тражило да се он употребљави у медицинске сврхе. За ликвидирање омладинског криминала се изјаснило 32%, а само 7 отсто за научна истраживања. Свега три процента је тражило да се ова средства искористе за лет на Месец.

Када се свећа угаси...

У Лондону су се у 18 веку продавали бродови на веома чудан начин. Пре него што би почело лицитирање упалио би се готово догорели остатак свеће који би се за кратко време угасио. Брод је добијао онај лицитант који би у тренутку гашења понудио највећу цену.

МИЛИЈАРДЕ ЗА РЕУМАТИЗАМ — Међу најраширеније болести савременог човечанства спада реуматизам. У Аустрији привреда сваке године трпи губитке од 1,5 милијарду шилинга. То је најраширенија болест у Аустрији — на њу отпала 15,4% свих болести, тако да се осигураницима исплаћује годишње 296 милиона шилинга. У Швајцарској реуматизам учествује са 21% међу болестима, у САД међу срчаним болесницима 40% су реуматичари, док у Великој Британији тај проценат износи свих 42 отсто.

МОЖДА НИСТЕ ЗНАЛИ

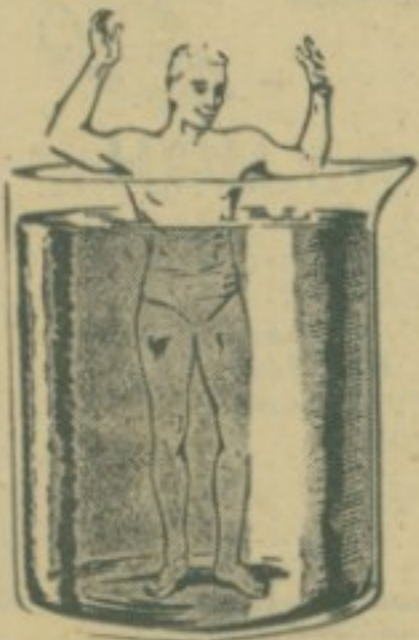
Стручњаци кажу да мали електрични удар осете лица кад ходајући по тепиху додирну неку металну ствар. Када је у ваздуху влажност ниска постоји тенденција код људи, као и код изолованих

предмета, за развијањем статичког електричног пуњења. То се појачава трењем. Да би се ово неутралисало треба повећати количину влаге у просторији или предмет за који се сматра да садржи електрицитет додирнути кључем или металним новцем.

Није храна...

Вода се, иако неопходна за живот, не сматра као храна. А ипак две трећине човековог

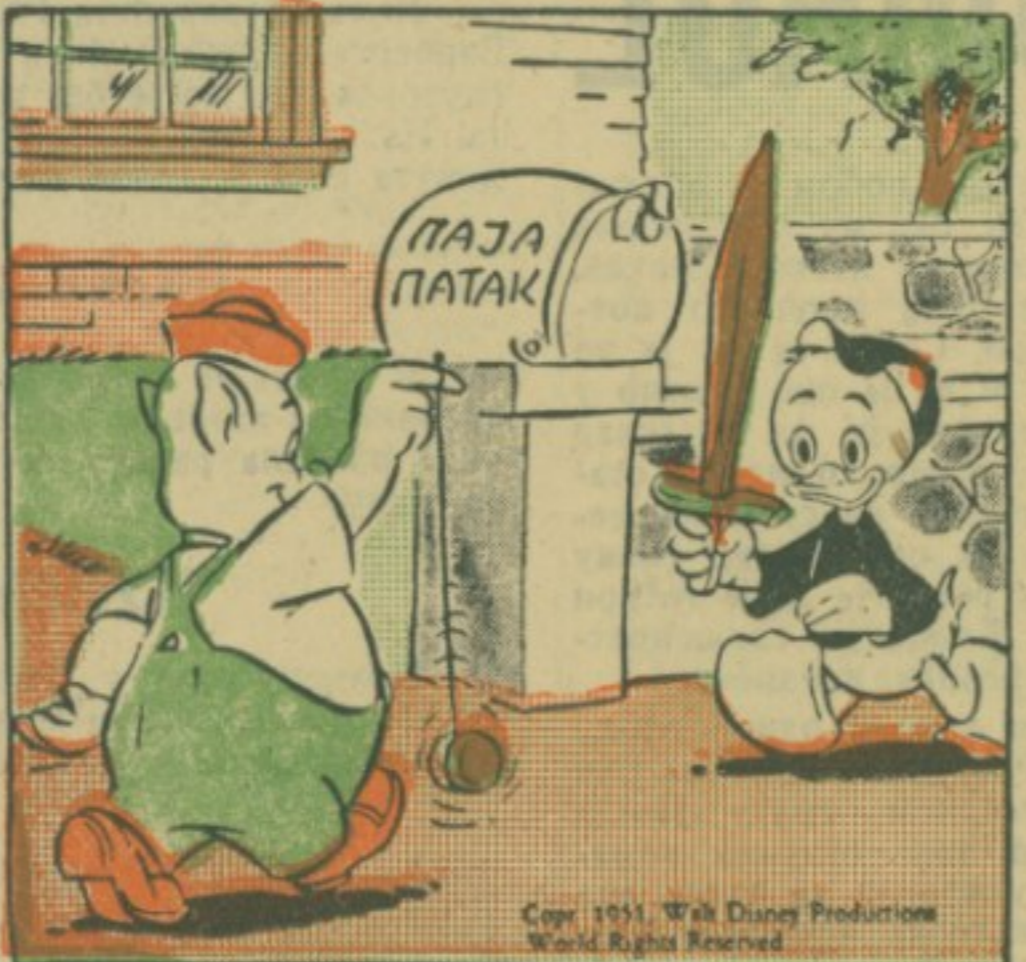
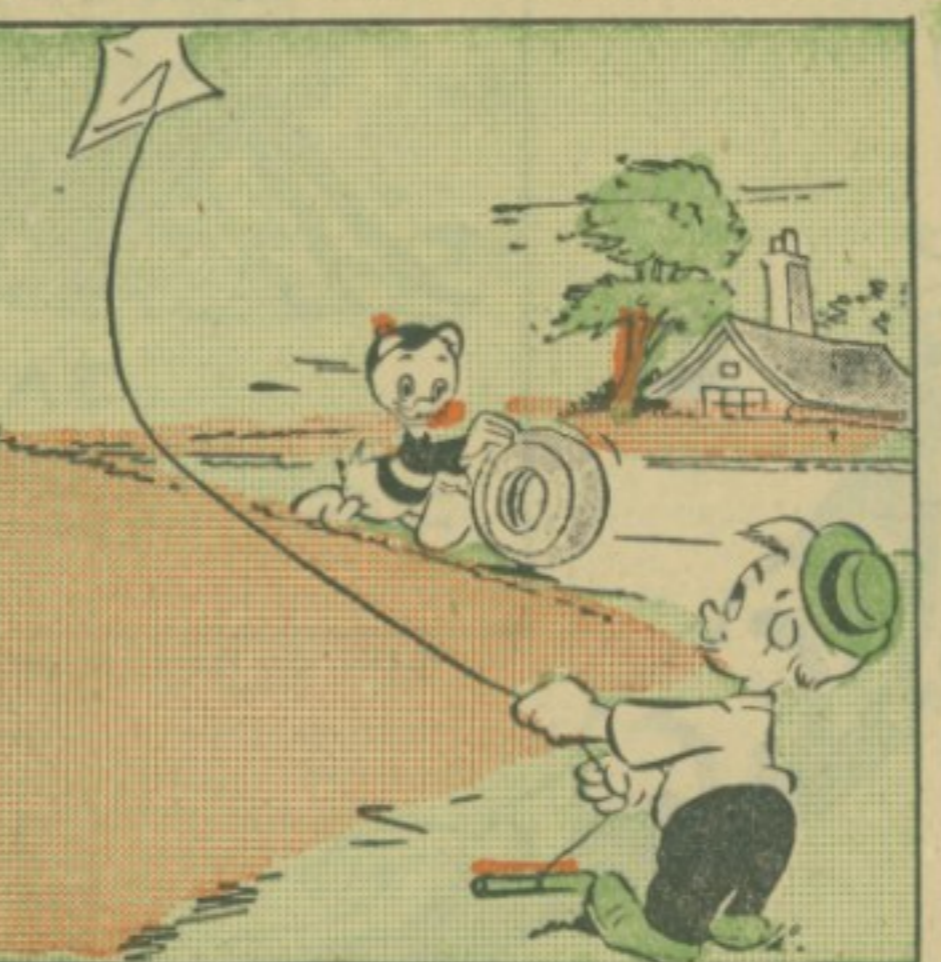
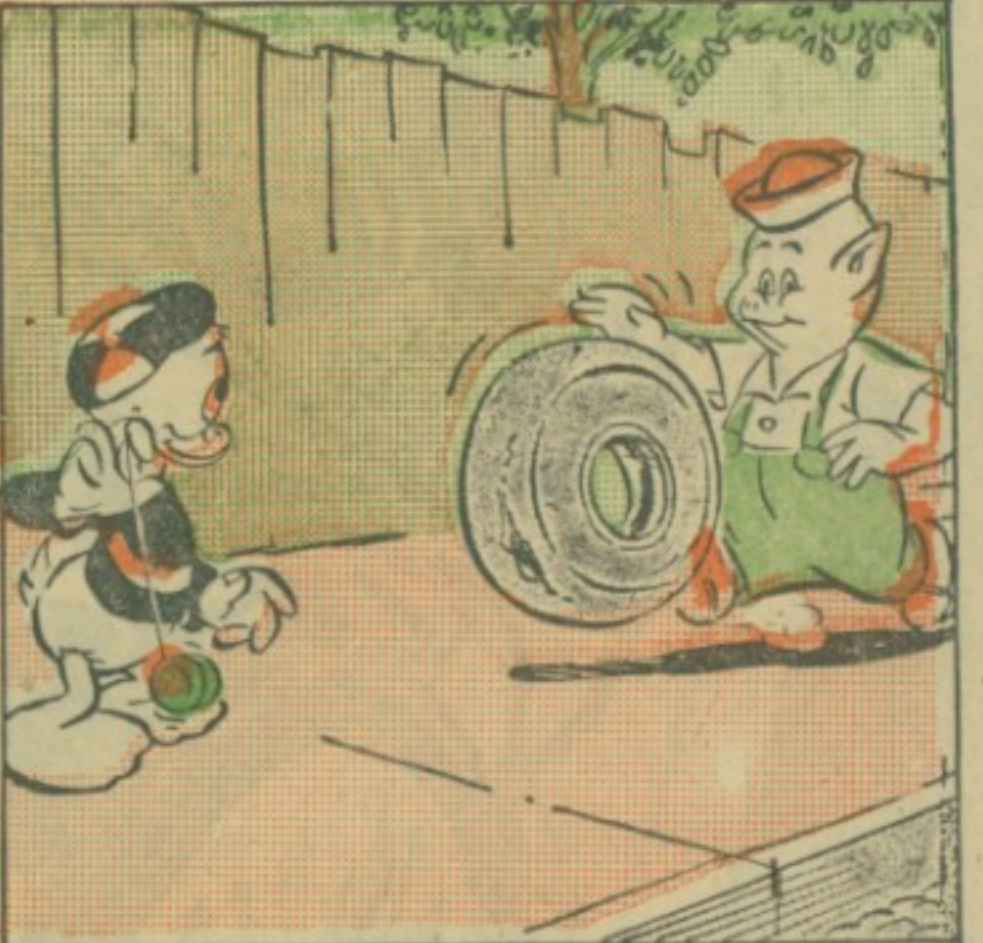
тела састоји се од воде и највећи део хемиских промена у телу догађа се у растворима воде. Само, при варењу она се никада не разлаже.

БРЗА ОЗНАКА

На комадићу траке назване „Квик“ запишу се помоћу специјалне неизбрисиве оловке иницијали, а онда се једноставним притиском ознака причвршћује на рубље.

Слободни лавови

Још око 300 година пре наше ере, дворски дресери Селеука I, војводе Александра Великог који се после његове смрти прогласио за краља Сирије, умели су да дресирају лавове. Тако су се они слободно шетали по двору, а неки од њих били су научени да, уместо коња, вуку двоколице.

НОВО У ДИЗНИЈЕВОЈ ЗЕМЉИ...

одморница за 40 путника, возња бобом низ Матерхорн и воз од неколико вагона на једној бетонској шини — то су новости у „Дизнијевој земљи“ у близини Лос Анџелоса. Путници у подморници пролазе кроз коралне вртове, си-

лазе у дубине где се налазе остаци старих галија са благом, провлаче се испод поларног леденог покривача. Купасти торњеви подморнице су за све то време изнад површине воде док путници седе у подморници и кроз прозоре посматрају живот у дубинама. Утисак силажења у

велике дубине постиже се уласком у тунел где је слабија светлост.

Матерхорн, висок 44 метра је копија ове планине и биће покривен имитацијом снега и леда. Нови систем једношиске железнице је први те врсте у САД и возови ће имати гумене точкове. Бетонска шина ће се налазити на високим стубовима.

ШКОЛА великих мајстора

радиција великог балета је већ више од два века укоренеана у Русији која је до данас дала готово све највеће мајсторе балета.

Темеље јој је ударила нећак Петра Великог Ана Ивановна која је у Петрограду 1789 године основала Академију балета по угледу на стару француску школу. Данас она носи назив „Институт за кореографију Бољшого театра“. У том центру виртуоза игре, 60 професора и стручњака-педагога преносе своје богато искуство и познавање класичног балета на 360 дечака и девојчица од којих најмлађи имају свега девет година. Обучавање руског балетског кадра траје девет година и то о трошку државе. Сваке године 1.200 најталентованијих дечака и девојчица из целе земље конкуришу за пријем у ову школу али се само њих 40 прима. Исто тако сваке године 40 нових, беспрекорно обучених балетских виртуоза напушта ову школу. **Нова велика нада руског ба-**

лета је седамнаестогодишња Хелена Ријабинкина. Сви стручњаци се слажу да је она изузетно обдарена играчица која се рађа једном у више деценија и верују да ће она надмашиити данас најбољу играчицу света, чувену Галину Уланову. Друга два велика талента Бољшого театра су дванаестогодишња Хелена Голикова и десетогодишња Наташа Мојкина.

Хелена Ријабинкина

Октоподи од ПЛАСТИЧНЕ МАСЕ СТРАЖАРИЋЕ НАД ПОТОПЉЕНИМ ВЛАГОМ КОЈЕ ЋЕ ПУТНИЦИ ПОСМАТРАТИ ИЗ ПОДМОРНИЦЕ (ДЕСНО); — ВОЛТ ДИЗНИ ПРОУЧАВА ЦРТЕЖ ЈЕДНОШИСКОГ ВОЗА СА 42 ПУТНИКА (ДЕСНО).

Један континент

Према теорији новозеландског палеонтолога Валтерхауса — Аустралија, Нови Зеланд, Нова Каледонија и Нова Гвинеја, а можда и индонезјанска острва, представљали су некад једну целину. Тектонски поремећаји раздвојили су ово тле на острва. Као доказ за ову своју теорију он наводи фосиле које је нашао на Новом Зеланду а који су својевремено били пронађени и у Индонезији и Новој Гвинеји.

»Оскар« за хармонику

Ове јесени у Павији, у Италији, одржаће се међународно такмичење за „Оскара“ у свирању на хармоници. Упоредо са овим биће први међународни фестивал гитариста.

РИПЛИ ВЕРОВАЛИ ИЛИ НЕ!

**ПАО С ВИСИНЕ ОД 305 МЕТРА И
-ПРОШАО БЕЗ ОГРЕБОТИНЕ
БАЛТАЗАРУ НУСБАУМЕРУ**

АУСТРИЈСКОМ АЛПИНИСТИ, КОЈИ ЈЕ ВОДИО ГРУПУ ПЛАНИНАРА НА ВРХ ГРОСВЕНЕДИГЕР, ПРЕКИНУО СЕ КОНОПАЦ И ОН ЈЕ ПАО У ПРОВАЛИЗУ ДУБОКУ 305 МЕТРА АЛИ ЈЕ ОСТАО НЕОЗЛЕЂЕН
(СЕПТЕМБРА 1933)

ЗЛАТНА ГАЛИЈА

СА ЈЕДНЕ ВЕНЕЦИЈАНСКЕ ГАЛИЈЕ КОЈА ЈЕ ПРИПАДАЛА ДРЖАВИ И КОЈА ЈЕ БИЛА СПАШЕНА 1798 ПО НАРЕЂЕЊУ НАПОЛЕОНА БОНАПАРТЕ. СКИНУТО ЈЕ ПОДА ТОНЕ ЗЛАТНИХ УКРАСА.

© 1959, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

**ЏОН
ДЕ СЕНТ ЏОН**

ИЗ БЕЗЗИНГА (ЕНГЛЕСКА) БИО ЈЕ ЈЕДИНИ ЧОВЕК У ГРОБОВИЦИ С ПРИВИЛЕГИЈОМ ДА МОЖЕ БЕСПЛАТНО ДА БУДЕ ВЕЗАН ЗА СРАМНИ СТУП ИЛИ ПОГУЉАВЕН

ХЛЕБ СА ЕПИТАФИМА

ХЛЕБ ЗА ТРУПЕ ЕНГЛЕСКОГ ПУКОВНИКА БЕНЦАМИНА ТОМ-ЏОНА ЗА ВРЕМЕ АМЕРИЧКЕ РЕВОЛУЦИЈЕ. ПЕЧЕН ЈЕ У ПЕЧИ САЗИДАНОЈ ОД СТАРИХ НАДГРОБНИХ СПОМЕНИКА - ТАКО ДА ЈЕ СВАКА ВЕКНА ИМАЛА НА СЕБИ УТИСНУТЕ 'ОДЛОМКЕ НЕКОГ ОД ЕПИТАФА.

ШИБИЦЕ

КОЈЕ СУ 1840 ГОДИНЕ БИЛЕ У УПОТРЕБИ У САД МОГЛЕ СУ СЕ ПАЛИТИ НА ОБА КРАЈА

**КРАТКОРЕПА
РОВЧИЦА**

ЈЕДИНИ ЈЕ СИСАР ЧИЈИ ЈЕ УЈЕД ОПАСАН

На леђима цина

Има још слободног простора за „кепече“. Ова циновска корњача из Индиског Океана која се безбрижно шепури по Лондонском зоолошком врту рекло би се да не осећа на својој грбачи нежељеног путника, своју рођаку — обичну корњачу.

СИТНЕ ВЕСТИ

- Игра хула-хоп се брзо изгубила у Немачкој. Преостале оброче фабриканти претпају и од њих праве чивилуке.
- Живих 50 глиста из аутомата можете добити у Америци кад убаците 60 центи. Та новина је обрадовала риболовце.
- Немачки торпедо ухватио се у мрежу једног италијанског риболовца, који ју је разапео за лов сардина. Утврђено је касније да је торпедо из прошлог рата.
- Хируршку машину за зашивање после операције већ употребљавају совјетски лекари у свим већим болницама. Она обавља посао механизовано.
- Ескимци убијају годишње око 300 поларних медведа. Од тога употребе око 60, а остало продају туристима као ловачке трофеје.
- Други по величини радиотелескоп у Европи, са параболним огледалом од 36 метара у пречнику, пуштен је у рад. Налази се у једном институту у Немачкој, док је први у Енглеској.
- „Млади петролеј“ се назива онај који се формира „свега“ 5.000 до 10.000 година у земљи.
- Два велика дијаманта од 40,4 и 48,85 карата нађени су у околини Јакуцка у Сибиру.
- Каиро је најнасељенија варош на свету. На квадратном километру живи око 12.000 становника, што значи за трећину више него у Њујорку.

ЗБОГ ПРОМАЈЕ

У малом француском граду Редону брачни пар Ерни држи већ одавно једну комбиновану радњу — у исто време и кафану и бакалницу. Уствари та скромна трговина је наследство Луја Ернија од његових родитеља који су погинули у Другом светском рату приликом једног бомбардовања, у склоништу, недалеко од њихове раднице. Зачудо њиховој трговини ништа се није догодило. Од експлозије бомбе поразбијани су само прозори и на једном месту је пробијен зид баш више саме теге.

Одмах после рата супрузи су преуредили трговину и наставили да је воде. На неку већу оправку саме куће они су истина помисљали, али су то стално одлагали из материјалних разлога.

Послујући непрекидно у радњи и услужујући муштерије, жена је опазила да из рђаво окрпљене рупе на зиду крај теге „бије промаја“ па ју је затискивала старим крпама и хартијом. Међутим, то је ружичко изглед раднице. Зато су једног јутра Ернијеви решили да код старинара купе неку урамљену слику добродошлице „потковану“ позади даском, која би „таман“ покривала ону рупу на зиду. Сliku, неки пејзаж, купили су за багателу суму од хиљаду франака, и учврстили је на зиду. Отада се госпођа Ерни није више жалила на промају због које су јој стално зујале уши.

Тако су пролазиле године. Недавно, приликом великог спремања, госпођа Ерни је скинула слику са зида и детаљно је очистила од прашине. Нехотице је скинула један слој при дну слике с десне стране и спазила неки потпис који није успела да одгонетне. У подне када се њен суп-

руг вратио с робом из оближњег града, она му је показала слику која је некога синила. Ерни је тада прочитао потпис: Коро. Сећао се да је то име чуо и да је оно чувено у сликарству па је, да би ствар утврдио, рекао то неком старом уметнику из суседног села. Чим је овај видео слику и потпис рекао је да је то оригинални Коро и да слика представља велику вредност.

Брачни пар је однео слику у сеф Француске народне банке у суседном граду. После неколико дана стручна комисија је утврдила да слика вреди 25 милиона франака. Чланови комисије, када су дошли у радњу да саопште то, затекли су госпођу Ерни за тегом са ватом у ушима како се вајка једној сусетки да је „уби промаја“ јер је слика однела на процену.

Пре 320 година

У Нормандији је 1639 године почео први народни устанак под вођством полугенералног јунака Јована Босоног. Најбеднији становници насеља и градова и селаци побунили су се против високих пореза које је навео Ришеље. Покрет босоногих (va-nu-pieds) био је нарочито јак у Руану и околини, основана је права армија и побуњеници су једно време готово владали Нормандијом. Али судбину устанка је решила регуларна војска, организоване су праве хајке и вршене смртне казне без судских пресуда. Апсолутистички режим је однео победу и одузео устаницима и она права која су раније имали.

Рекорд на жици

Немачки акробата Рихард Шнајдер је у шведском граду Варбергу поставио нови светски рекорд у ходању на затегнутој жици, јер је без престанка издржао 21 сат и 45 минута. На тај начин побољшао је светски рекорд за читавих 78 минута који је дотле држао Шведанин Алан Луидберг.

Цилиндар као казна

У Ирану је донет закон којим је за курдска племена предвиђена казна — ношење цилиндра. Међутим, припадници овог племена радије иду у затвор него да ставе цилиндар на главу.

ЧУВЕНЕ ЦИПЕЛЕ

Филмски музеј у Холивуду добио је још једну атракцију: чувене ципеле Чарли Чаплина. Музеју су предате у част 70 рођендана великог уметника.

Због чудне одеће

Мушко или женско? Изгубили бисте опкладу ако кажете да је мушко. Ово је једна Индијанка из Боливије, спремна за полазак на пијаци у Ла Пазу. „Обучена“ је у чудну мешавину одеће Индијанаца и белог човека.

ПОД ЗАСТАВОМ

МАГЛЕ

Од најстаријих дана и првих ратова, изненадан напад је увек сматран једним од основних услова за успех у борби. „Онај који успе да изненади противника, већ је добио пола битке“. — говориле су још најстарије војсковође.

То војничко правило важило је, такорећи, вековима. Зато су га сви — од Ханибала и Цезара, преко Наполеона и Александра Великог, до Патона и Жукова — примењивали у свакој прилици, сматрајући га, како је написао један стари ратник иначе историчар, „правилом над правилима“.

А да би се постигло изненађење требало је користити најразличитија средства и природна и вештачка. Једно од њих била је и магла.

Одвајкада она је служила војнику да оствари једно своје правило: да све зна, а да га нико не открије. Трупе су је због тога и користиле увек — у нападу или одбрани, у извлачењу или наступању.

Једна од највећих старих би така у којој је магла изврсно послужила јесте свакако она у долини реке По, у зиму 218—217 године пре наше ере.

Те године Ханибал је провео зиму у долини Поа, јер су му две војске под командом римских конзула Сервилија и Фламинија данима затварале пут ка његовом главном циљу — Риму. Картагињани су, међутим, неприметно продрли кроз небрањено мочварно земљиште ка југу и на тај начин избили у висину Тразименског Језера. Римска војска се налазила у теснацу између источне обале језера и ограда Апенина. На том истом земљишту Ханибал је био неколико дана, тако да је запазио једну занимљиву појаву — да се магла на тим теренима увек спушта и подиже готово у исто вре-

ме. То га је навело на размишљање и једну смелу а и оригиналну одлуку: ноћу ће запосести све висове око теснаца, док ће само минималним снагама затворити излаз из њега.

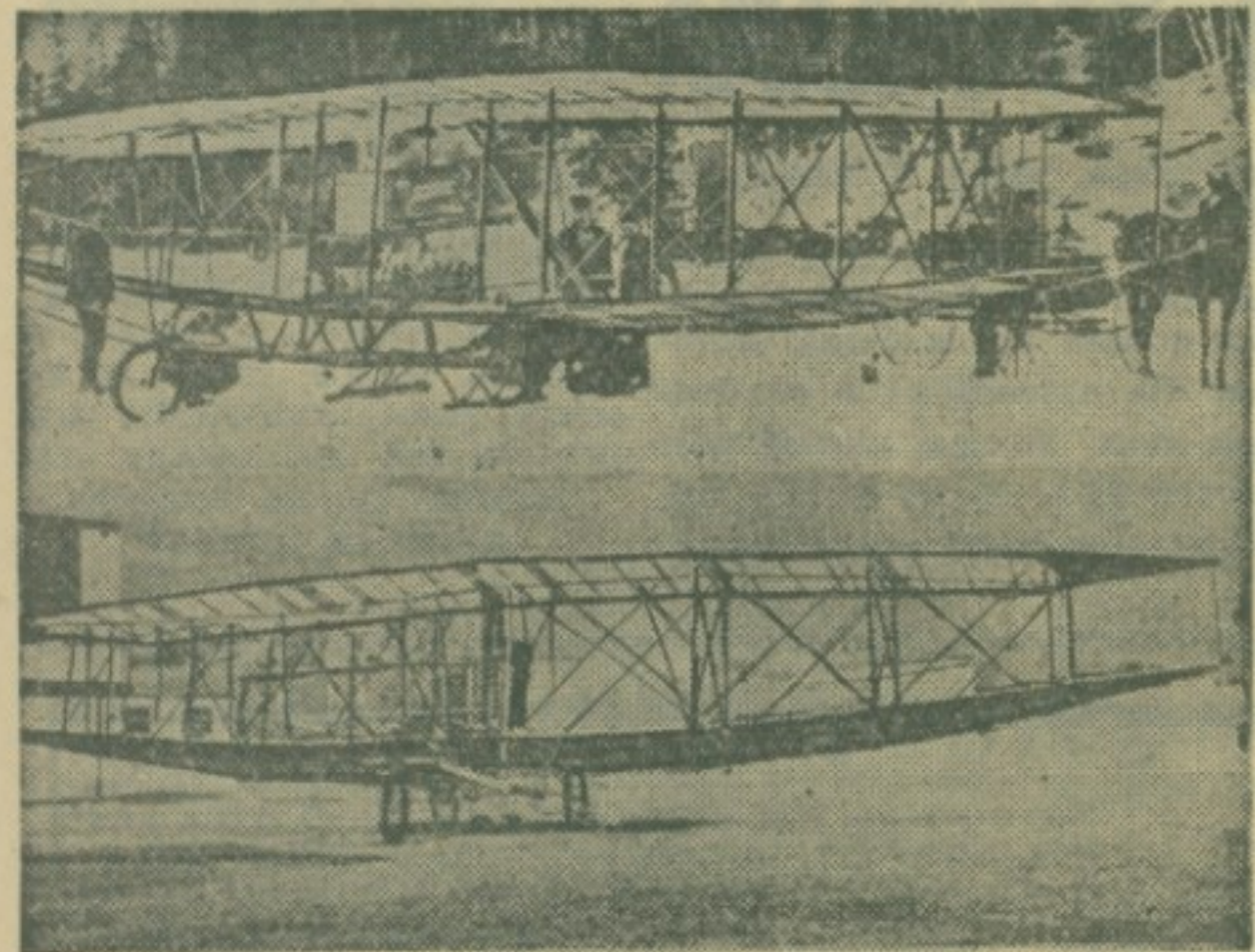
Узору, као што је Ханибал и очекивао, густа магла обавила је све његове војнике на околним висовима. И у тренутку кад је римска војска покушала да се пробије кроз теснац на њу се са свих страна, попут лавине, сручило „дрвље и камење“. Збуњени, не знајући шта се то одједном дешава, Римљани су се нашли изненађени и деморалисани. А то је за Картагињане била већ упола добијена битка. И, ваиста, они су извршили јуриш са свих страна и до ногу потукли непријатеља. За непун сат око 15.000 римских војника је побијано или се у повлачењу подвело у Тразименском Језеру.

Уз помоћ магле решена је 1805 године и такозвана Троцарска битка код Аустерлица, између Француске с једне, и Русије и Аустрије с друге стране.

Искористивши маглу, Руси и Аустријанци су једног децембарског дана, рано ујутру, кренули у напад. У почетку, они су имали успеха, иако је магла прекривала распоред и покрете француских јединица. Али и Наполеон је, управо, с тим рачунао, па је противницима направио клопку. Оног тренутка кад се магла подигла — а то је било тачно према предвиђањима — француски гренадири су извршили силовит јуриш на оном делу где се њихови противници уопште нису надали, тако да су убрзо пробили фронт и натерали непријатеља у панично повлачење.

Нешто слично се догодило и код Кобарида, 1917 године. Аустријанци и Немци, заштићени маглом, успешно су се

пробили кроз италијанске положаје. Артиљерија није на њих опатила ни једну једину гранату, јер осматрачи, иако су били на истуреним висовима, нису приметили како се крећу дуж долина које је заштитила густа магла. Италијани су затражили појачања. А оно је ускоро и стигло — биле су то француске јединице, иначе ненавикнуте на борбу у таквим условима. Немци и Аустријанци су имали то у виду, па су овим новим трупама припремили клопку, сличну оној Наполеоновој код Аустерлица.

„СРЕБРНА СТРЕЛА“ ДОБИЛА ДВОЈНИКА

Недавно је саграђена копија „Сребрне стреле“, авиона који је први летео у Британији. У част 50-годишњице рета Цона Мак Кердија који је 1909 године пилотирао тим

авионом Вадухопловно експериментално друштво под руководством Александра Грамама Веле, саградило је ту копију.

Једнога јутра, док су француске јединице под заштитом магле почеле неопрезно да се приближују, и не помисли љајући да магла можда прикрива противнике Немци и Аустријанци су приправни чекали. Француске старешине су несмотрено давале знаке за покрет пиштаљком, тако да су непријатељи тачно знали до које су линије Французи доспели, а приближно и јачину њихових снага. И, управо, неколико минута пре него што се магла подигла, Немци су сручили многобројне гранате и мине на непријатељске положаје. Французима је преостала само једна могућност: да се што пре повуку.

Од почетка Првог светског рата, међутим, зараћене стране су употребљавале и вештачку маглу. Али, свакако најзанимљивији примери су они из поморских битка у Другом светском рату.

У другој половини октобра 1944 један део јапанске флоте појавио се изненада у близини залива Леуте, на Филипинима, где су се тих дана искрцавали амерички војници из огромних бродова. Сваки покушај да се транспорт, на отвореном мору, заштити био је унапред осушен на пропаст. Ситуација је била веома опасна и неизвесна. Америчким разарачима преостало је само да пуне вештачку маглу, а потом, уз помоћ авијације, да пређу у напад.

Иако су били далеко надмоћнији, Јапанци су били збуњени. Пре свега нису могли да оцене јачину америчких снага. Претпостављали су да их има више и зато су донели сасвим погрешну одлуку: што пре се повути. На тај начин Јапанци су изгубили једну од најповољнијих прилика за победу.

УЗ ФИЛМ ИЛИ ЗАНИМАЉИВ ПРОГРАМ

Мере за заштиту од туберкулозе које се примењују давањем БСЖ-а треба да буду замењене новим методама. Пред Друштвом за борбу против туберкулозе у САД група лекара изложила је добијене резултате приликом нових опита. Циљ је да се омогући још шира примена имунизација али на пријатнији начин без цељења или каквих ињекција, просто семо удисањем туберкулозних бацила.

Огледи вршени на овај начин са животињама у посебним кавезима дали су позитивне резултате. Животиње су биле једно одређено време изложене поступном удисању ваздуха засићеног туберкулозним бацилима. Постигнуто је да њихови организми остану отпорни према инфекцији активним туберкулозним бацилима.

Испитивање овог метода је у току али се већ сада верује да ће ускоро овај веома усавршен начин дозволити да се пређе на групно имунизирање деце у посебним биоскопским дворанама уз какав филм о Микију или неки други занимљив програм.

РОЂЕН У ХЕЛИКОПТЕРУ

Жил Проаси, син једног француског војника у Алжиру, родио се у хеликоптеру, што је први случај у свету јер је мајка превожена у болницу.

ПАС СПАСИЛАЦ

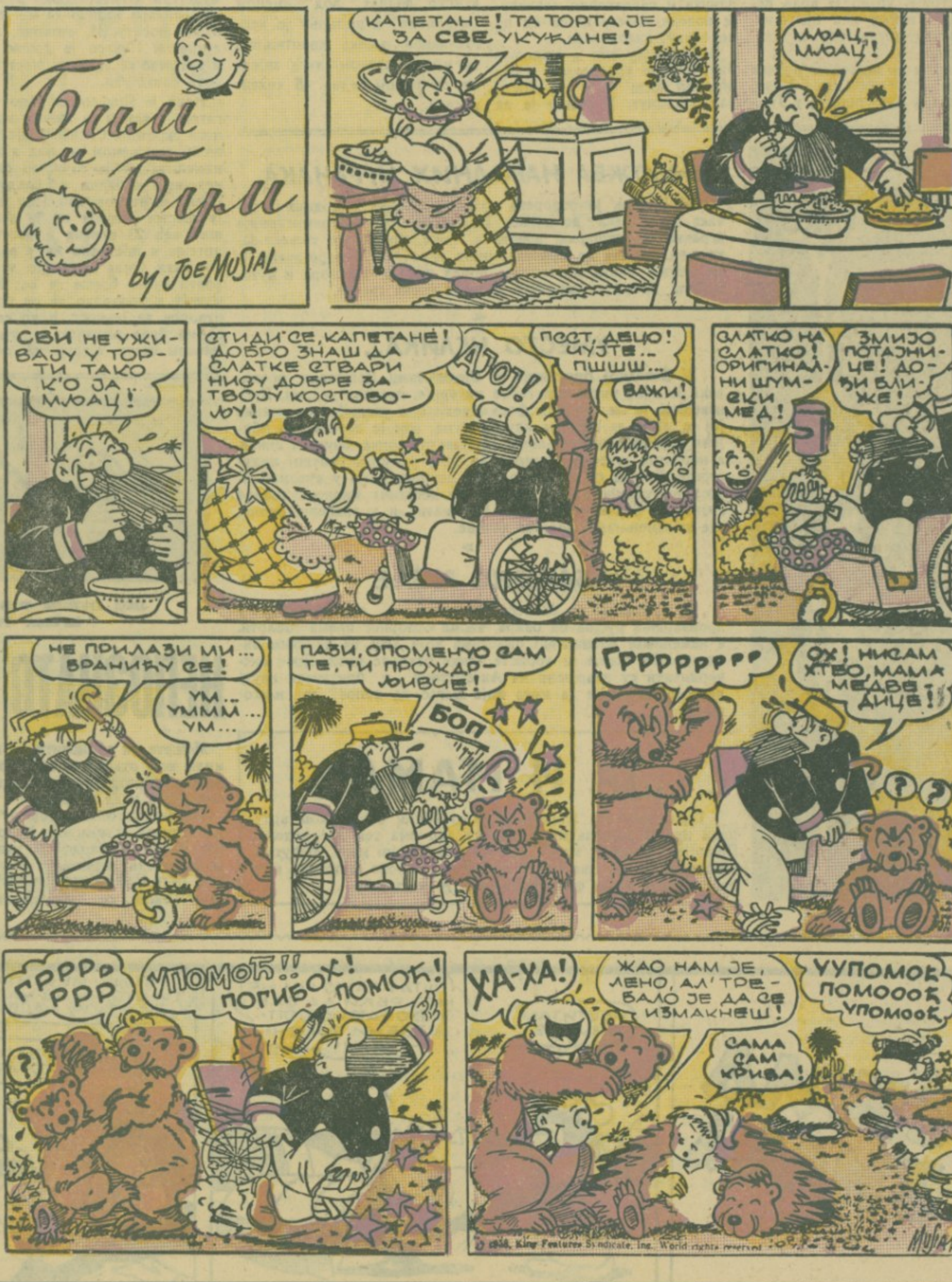
Керуша по имену „Сузана“ спасла је из реке Арно, у Италији, три мачета која су била упала у воду. Сузана је три пута скакала у воду да би их извукла, а затим их је чувала док се није појавила њихова господарица.

НОВА ВРСТА КОЛИБРИЈА

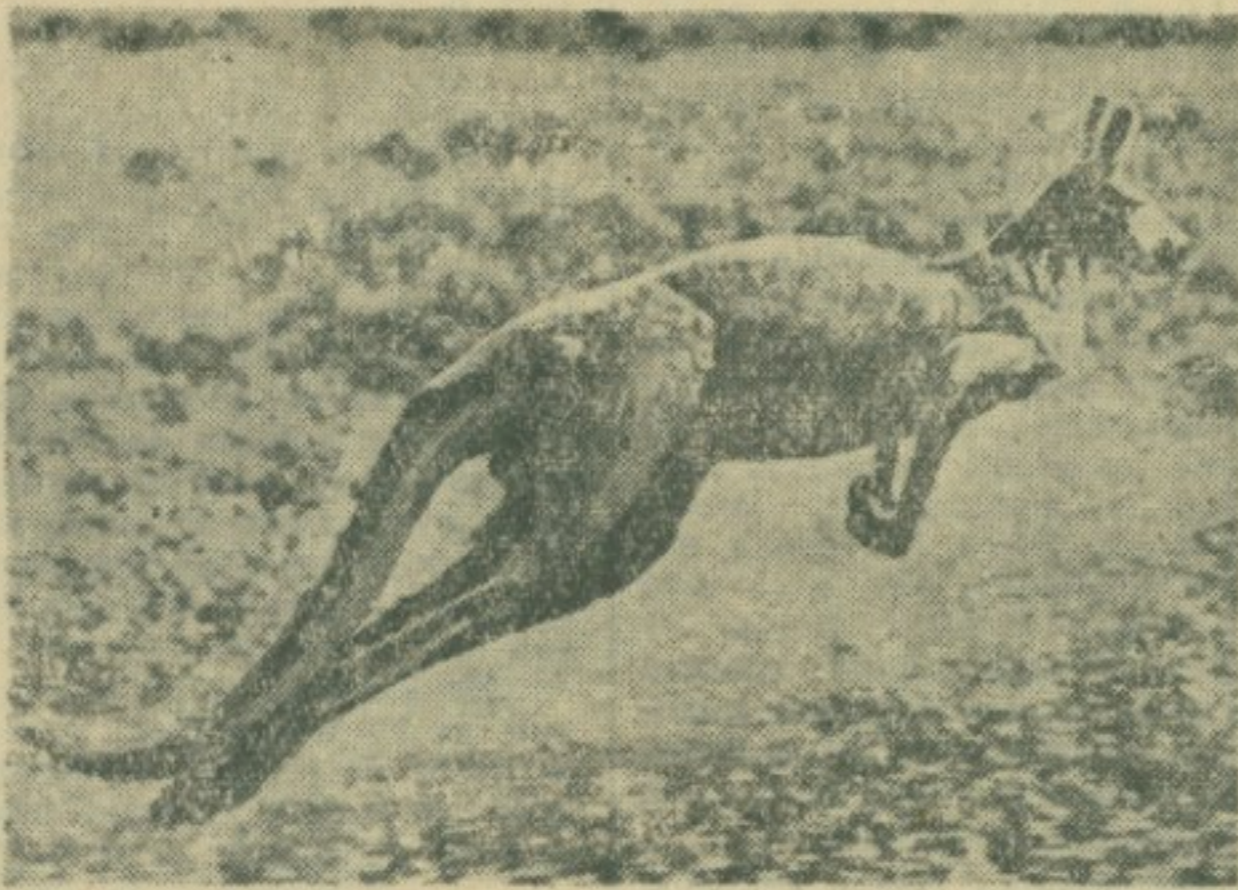
У мочварама Парагваја откривена је нова врста колибрија који нису већи од лешника. Сматра се да је то најмања врста међу најмањим птицама у свету.

МУЗЕЈ СТАРОГ СТАКЛА

У Тел Авиву је отворен музеј старог стакла са подручја Средоземља. Изложено је преко 600 предмета из збирке која броји десет хиљада. А то је само једно од одељења музеја источне културе који ће их имати четрнаест.

III о природи питом, када највеће опасност кенгур уме да буде врло суров и према човеку, псу и крупнијим животињама. Изванредан скакач, боксер и пливач он је велики спортиста по природи. У домовини кенгура, Аустралији, живи их преко 50 врста.

За Европљане кенгур је исто што и лав, жирафа или носорог: једна од необичних, егзотичних животиња. То име је уствари заједничко за врло богату породицу торбара која обухвата око 50 разних

Роман кенгура

врста — од најмањег пацова-кенгура „валабија“ до великог аустралиског кога је овековечио Волт Дизни. За Аустралијанца кенгур је исто тако обична животиња као што је код нас зец или лисица. О њему у народу постоје митови, за њега је везан религиозни ритуал, он је тотем урођеника и у грбу Аустралије заузима достојно место. Њихова деца га цртају и воле као наша мачку и пса.

Када су пре неколико година фармери уништили неколико стотина хиљада кенгура који су се били намножили и почели да наносе штету усевима, аустралијска јавност се огорчила а влади су упућене небројане молбе да се одмах престане са њиховим уништавањем.

Кенгур је врло корисна животиња. Његове кости су незаменљиве у разним гранама индустрије, крзно је врло цењено, а његов реп представља праву покластицу за сладокусце.

Кенгура и њихових рођака има у Аустралији, на Новој Гвинеји, у Тасманији и у Јуж-

ној Америци. Међу њима су биљоједи, месождери, инсектоједи, сваштоједи и глодари. Једни живе на дрвећу, други на земљи а неки под њом и заједно са зечевима у њиховим рупама. Некада су кенгури живели искључиво на дрвећу, сада су се привикли и на земљу. Захваљујући својим снажним задњим ногама и репу који може достићи метар и по дужине и помоћу кога одржава равнотежу, кенгур је прави рекордер међу животињама у скоку удаљ и скоку увис. Скокови од седам до осам метара у дужину и два метра увис сасвим су уобичајени за великог кенгура а изузетно снажни мужјаци могу да дотерају и до девет метара. Када је у опасности кенгур може да развије брзину од 50 до 60 километара на час, а и иначе је брза животиња. Најзад, он је одличан пливач и са лакоћом савлађује водена просторства од по неколико километара.

По правили тих и мирољубив, постаје врло суров и без обзира када је у опасности или нападнут. У стању је да

савлада и најснажнију људину као и најјачег пса. Своју жртву захвата прво предњом шапом као руком а затим јој задаје задњим шапама наоружаним канџама страховите ударце. Чак и добро обучени ловачки пси најмању неопрезност у сукобу са кенгуром плаћали су животом.

Ако се налази у близини воде кенгур намени својој жртви други крај: вешто је гурне у воду а затим скочи на њу држећи је тако све док се не утопи. Оваквом вештином нарочито се истиче стилски и тихи кенгур са југа и из централне Аустралије. Кенгур из планинских предела прибегава другој тактици: у zgodном тренутку захвата противника и када се он најмање нада гурне га са неке литице у провалију.

Најређи од свих је црни кенгур познат под именом „маџипола“ а најмањи је кенгур-пацов, љупка животињца са мрким крзном, дуга заједно са репом једва 45 сантиметара.

Када је Дор де ла Сушер, професор филозофије, хтео 1928 године да купи стари замак у Антибу — који је на почетку рата 1914 године претворен у касарну а доцније напуштен — његови пријатељи су сматрали да је полудео. На замак је већ дуже времена стајала објава „на продају“ али како је био готово права рушевина купци се нису појављивали. Професора је његов посао исцрпљивао а имао је страст да сакупља камење и ископине па му се замак у Антибу учинио веома подесан, поготову што је сматрао да ово подручје може обогатити његова археолошка истраживања јер се ту, веровао је, налазио велики град који су још Римљани створили.

ПИКАСОВ МУЗЕЈ У АНТИБУ

У ОВАЈ СТАРИ ЗАМАК, ГОТОВО САВ У РУШЕВИНАМА, ДОШАО ЈЕ ЈЕДНОГ ДАНА ПИКАСО ДА СЛИКА. ЗА ОБНАВЉАЊЕ ЊЕГОВО НИЈЕ ТРЕБАЛО НИШТА ВИШЕ, ДАНАС ГА ПОСЕЂУЈУ ТУРИСТИ ИЗ ЦЕЛОГ СВЕТА

Међутим, како је замак требало из основа обновити а он сам није имао новца, основао је удружење чији су чланови плаћали улог од 500 франака. На тај начин новом конзерватору је успело да обоји зидове и намести две три сале, после чега је свечаним говорима музеј у Антибу отворен.

Де ла Сушер је замислио да ту направи изложбу о повратку Наполеона са острва Елбе. После годину дана истраживања многи документи су прикупљени и изложени а затим пошто је интересовање било велико сав материјал је објављен у две књиге.

После овога, сале замка послужиле су за излагање слика од Маркета до Вијона.

Али, да се Пикасови радови нису појавили у овом музеју он би остао само један провинцијски замак-музеј.

Сусрет између Пикаса и де ла Сушера био је сасвим случајан на плажи Голф Жуан. Професор му је причао о свом музеју и заинтересовао познатог сликара толико да му је обећао посету. И, стварно, већ сутрадан Пикасо је дошао ту и задржао се читавих шест месеци сликајући.

Иако је Пикасо већ био богаташ у замку је живео више него скромно. Спавао је на душеку стављеном на под а као намештај му је служило само неколико столица и сандука. Радио је непрекидно. При крају шестог месеца он је завршио већ 23 платина и десетак цртежа и поставио их у великој сали. Онда је решио да се врати кући. Слике је оставио музеју и дозволио да он буде отворен за јавност. Како се о овоме брзо рашчупало у уметничком свету, Удружење лепе

уметности, импресионирано присуством великог сликара у тропном замку Антиба, решило је да га обнови, што је трајало десет година.

Конзерватори највећих музеја света долазили су у Антибу да би видели овај скуп необјављених Пикасових дела, као и да траже да се она изложе у Њујорку, Токију или у самом Паризу. Али, Пикасо није пристао на то, хтео је да сва оствару у Антибу. Неке од тих слика постале су познате у целом свету, али само по својим репродукцијама.

Једна значајна књига „Пикасо у Антибу“ треба ускоро да буде објављена на француском, енглеском, немачком и италијанском језику. У њој ће се налазити репродукције у боји свих Пикасових дела израђених и сачуваних у Антибу, једном од најинтересантијих музеја света. Убудуће, он ће носити име „Музеј Пикасо“.

Сада у музеју излажу и млади уметници бесплатно, али под условом да по једно своје дело оставе заувек ту.

Тако је де ла Сушер, скромни конзерватор, почевши ни од чега обогатио свет неочењивим ремек-делима.

ИЗЛОЖБА НАРОДНИХ ИГРАЧАКА

У Москви је отворена изложба руских народних играчака од 18 века до данас. Изложбене су најпримитивније играчке од шишарки, дрвета и глине, производи сељака-затлаја, па све до најмодернијих играчака. Интересантно је да покрњу малих посетилаца поред ракета, трактора и аутомобила, привлаче нарочито познате руске тројке.

УМЕСТО ЧЕЛИКА...

У Западној Вирџинији, у Сједињеним Државама, пронађена је нова врста пластичне материје, названа делрин. Произведена је на подлози формалдехида и специфична тежина јој је мања за 80% од алуминијума, али је чврста као обојени метали. Употребљавале се уместо челика, бакра и цинка, а нарочито широку примену ће наћи у аутомобилској индустрији. Рачуна се да ће примена делрина само у аутомобилској индустрији донети уштеду од десетину милиона долара годишње. Значајну примену ће имати и у грађевинарству, где ће замењивати металне делове.

БАКАРНО РУБЉЕ

У Британији су са успехом завршили експерименти у производњи рубља од бакра, веома отпорног према топлоти, а намењеног специјално пилотима који лете на великим висинама. За ткање се користе танке бакарне нити. Први експерименти су извршени на Антарктику, и британски научници су изјавили да мраз није могао да допре до њиховог тела.

„ЈА И МАМА“

Тери, најмлађа жирафа у Лондонском зоолошком врту, први пут је изишла пред јавност, јер има тек две недеље. Припијена уз своју мајку, она изгледа сасвим мала. Међутим, висока је готово два метра од чега је готово половина њен врат, и већа је од фотографа који ју је снимио.

ПОД ПУШЕМ ТОВАРОМ КАМИЛА ПЛИВА ПРЕМА РЕЧНОЈ МАТИЦИ

НЕПОЗНАТО О КАМИЛАМА

Можете ли замислити да камила, која откако се за њу зна није напуштала пустињски пса, може и да плива?

Педесетих година прошлог века, познати истраживач америчког Запада Едвард Бил успео је да убеди талашњег министра рата Џеферсона Девиса да се у Тексас, као издржљивије

од коња, увезу 75 камила из Египта.

Када је група камила дошла до реке Колорадо, камилари су их повели према бесној мatici. На изненађење и олакшање свих, ниједна камила није потонула — све су се саме пребациле на другу обалу реке.

ОНА СЕ ГРОХОТОМ СМЕЈЕ И КАО ДА КАЖЕ: „ШТА ЈЕ ЗАМЕНЕ РЕКА КОЛОРАДО? ОДВЕДИТЕ МЕ НА ОБАЛУ ЛАМАНША ПА ДА ВИДИТЕ КАКО СЕ ПЛИВА!“

У једном записнику специјалне полиције којој је за време немачке окупације био главни задатак да прогони све родољубе, а посебно чланове Партије у Београду и у Србији, стоји забележено: „Вама је то несхватљиво како је тешко продрети на рочишту у технику и комунистичку пропаганду, у њихов метод, у њихова склоништа, у саму организацију пропаганде. Радило све што можемо. И ми смо сами уверени да наши резултати у том подручју нису задовољавајући...“ Тако се пред својим врховним шефом, старшином Гестапоа у окупираној Србији, правлао управник Недићеве специјалне полиције. — „То је заморан посао, јадао се он у једном другом реферату, и сасвим узалудан“.

Један од учесника у растурању партиског штампаног материјала за време окупације, објаснио је ту тајну, у коју нису могли да продру ни агенти специјалне полиције. Материјал се делио на тај начин што су у одређено време на заказано место долазили рејонски техничари.

Непријатељ је био бесан

А место је било прецизно одређено: у тој и тој улици, код те и те куће, и са још понеком ближом и сасвим одређеном ознаком. На том месту они су примали материјал у онолико пакетића коли-

окупиране Србије, чак и у својим кућарима. Догађало се да из Београда пође нека домаћица у унутрашњост Србије да набави нешто хране. Изнад њеног седишта у вагону стоји похабани кофер, по изгледу исти као други, али је то ипак изузетан кофер. Неколико пута је отворан. Агенти су завиривали у њега. Немци га љушкали, а домаћица седела мирно и са сапутницима причала о обичним стварима. На одређеној станици, њу су дочекали неки младић, или нека девојка и из услугности прихватили њен кофер. Можда их неко посматра, но они и на то мисле, говоре срдачно, машу рукама и полако нестају с перона.

А кофер има двоструко дно, али тако вешто начињено да одговара баш том похабаном коферу и да нико не може ни у њега ни у његовог власника да посумња. А то дно је „филовано“ с неколико стотина летача, пропагандним мате-

У ИЛЕГАЛНОСТИ

ко су имали јединица. И све је тачно било одређено од тренутка примања материјала до места где су га предавали. Радило се о секундама. Сваки од тих техничара одговарао је за сваки тренутак. Све је морало да функционише као најпрецизнији сат, јер је материјал требало да буде што брже подељен.

Тако је било онемогућено полицији да изврши провалу у саму технику и у растурање материјала. Ако би полиција нешто и настутила, после дужег и мучног тражења, о таквој подели материјала, она је постајала немоћна јер је стигла касно. Због брзине расподеле и конспиративности места, она није могла да уђе у траг. Место расподеле стално се мењало, а са њим и карике у ланцу оних који су га растурали.

Извесни чланови Партије бавили су се и специјалним задацима — да проналазе што прикладније методе како ће материјал даље растурати. Не само по Београду него и дубоко по Србији па и ван ње. Непријатељ је био бесан; поуздано је знао да се таква материјал штампа у Београду, а проналазимо га је широм

ријалом, и листом „Глас“, који је први пут изишао у окупираној Србији.

Такве кофере радили су вешти мајстори, чланови и пријатељи Партије. Поред овога они су израђивали и разне женске ташне и дозе за цигарете са тајним неперметним преградама, које никоме не би могле да падну у очи. У таквим предметима преносиле су се поруке, партиске директиве и писма из Београда у унутрашњост, а тим истим путем унутрашњост је одржавала везу с Београдом.

Показало се да кофери нису довољни за пренос илегалног материјала. Требао је израђивати и друге погодне предмете.

Ширење револуционарног одјека

— Ја сам — прича један од оних који је учествовао у израђивању таквих предмета, — прешао на прављење канти за разне течности, на пример — за зејтин и слично. У својој утроби оне су имале један део за течност, а поред ње смо стављали и материјал који су наши другови преносили на терен. Потом су израђивали и канте разних величина,

и за разни материјал — карбид, коломаз и друго.

А полиција никад није дознала што се у њима уствари крије, иако је била свесна да се на неки начин читава Србија повезује у један револуционарни покрет и да подједнако и истовремено реагује на гласове из Београда. Којим путевима и како се шири тај револуционарни одјек за њу је била тајна.

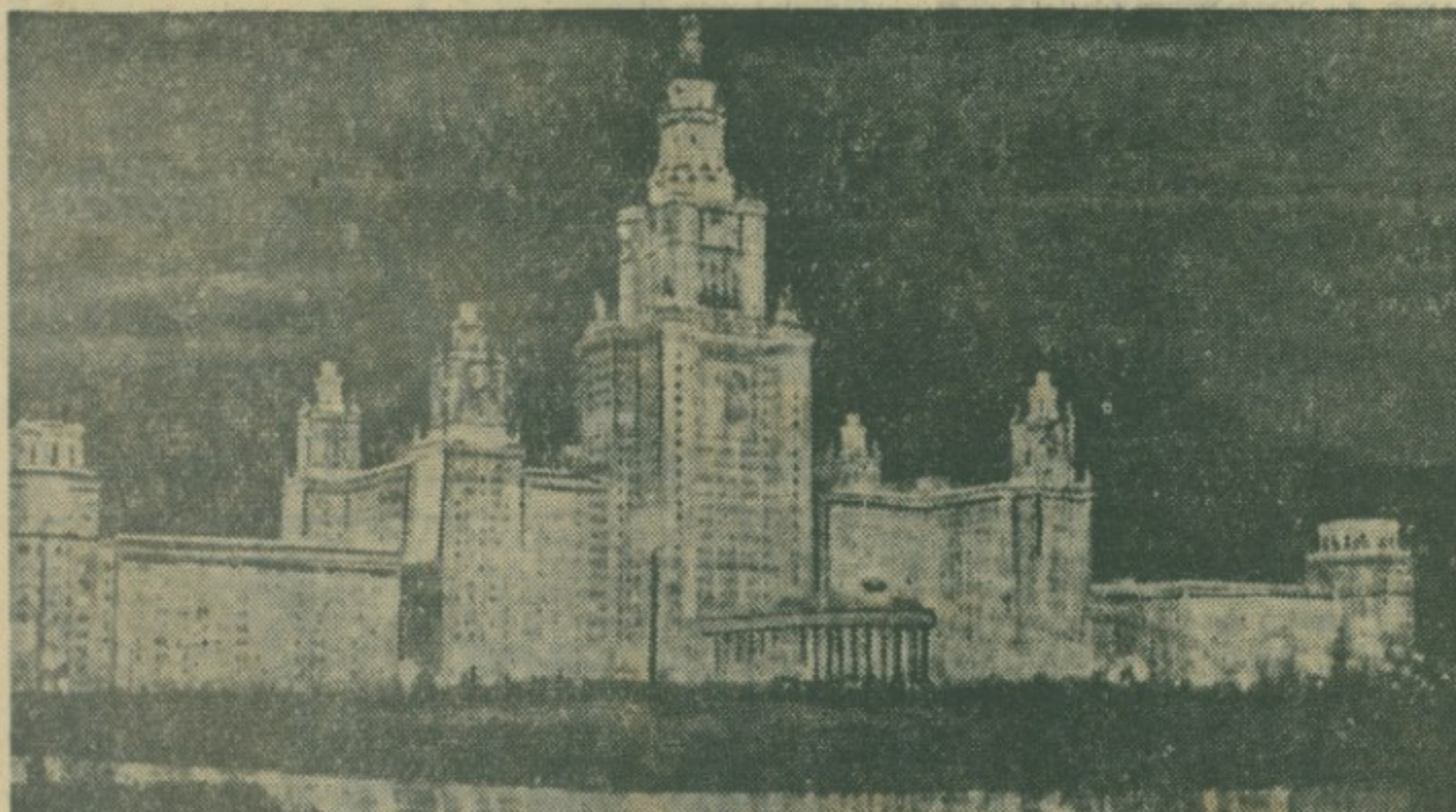
А курири су сваког дана путовали свим пругама и свим путевима по унутрашњости Србије и разносили поруке Партије.

Агент Гестапоа или специјалне полиције, који је даноноћно трагао за тајним путевима партиске пропаганде, негде у возу или на друму, затражио је шибицу, да би припалио цигарету. Неко му је пружио кутију, шибица је планула и припалила цигарету, и кутија је враћена власнику. А у њој је била поверљива порука, вешто скривена и поуздано, после кратког времена, предата ономе коме је намењена.

Од куће до куће растурали су леци

На једном друму у унутрашњости Србије два дечака, коларева сина, вуку велике канте коломаза. Иду и застају ју, јер су канте тешке и коломаз наврне кроз пукотине слабо заземљених крајева. Деча-

ке ћа путу сусрећу два немачка полицајца. Најпре их испитују одакле им канте, кад су стигле и како, коме су потребне. Дечаки одговарају прибрано. Стигле су возом из Београда, за тату, коларског мајстора. И он ће бити срећан, јер је тешко доћи до коломаза. И полицајци помажу дечацима да до куће пренесу коломаз, који на топлој сувици све више продире кроз рупице у лиму. И путем псују то рђаво „српско паковање“. А другог дана кроз читав тај крај читане су поруке Партије и од куће до куће растурали леци, који су дошли скривени баш у обичним штаба од коломаза.

Међу најлепша дела...

...светске архитектуре спада и зграда Московског универзитета, која је једна од најлепших на свету. На слици је приказана ноћу у овој својој блептавој лепоти.

У ЛЕДУ...

Људи изоловани у леденим пределима Јужног пола ледежу необичним променама и имају различита понашања. Научници су извршили опите на 700 лица и утврдили да су ови људи пре него што су се прилагодили тешким условима живота у леду, проишли кроз три потпуно различите фазе.

Одмах по доласку изгледали су јако неспокојни и забринуте. Неки који су вероватно били предиспонирани показивали су јаку нервозу или су постајали хистерични. Шесторица од њих после месец дана који су провели у царству леда духовно су поре метили и враћени кућама. Утврђено је да рад доноси олакшање, јер су се кувари боље држали од појединих научника.

Када је наступила зима људи су постали депримирани. Неки су спавали по цео дан а неки једва два часа. Неки су имали халуцинације, а неки су били јако незадовољни.

У пролеће се неспокојство почело да смањује. Људи су већ видели крај својих патњи али су и даље тешко могли да се концентришу и патили су од главобоље, а то је био нарочито случај код интелектуалаца. Пред повратак рад је постао практично без икаквог ефекта. Помисао да ће поново моћи да једу воће и поврће кад се врате својим домовима охрабрила је неке и они су са радом говорили како ће ускоро видети своју породицу.

БРЗИНА, БРЗИНА!

Једна од главних карактеристика савременог живота је брзина. За последњих 100 година она се све више повећавала тако да се данас говори о „вртоглавом начину живота“, нарочито у великим градовима.

Ако погледамо скаду разних брзина које смо у стању да утврдимо или да проценимо видећемо да је она веома широка: од сићушне, не приметне брзине до брзине светлости. Према најновијим мерењима, помоћу радара, светлост прелази 299.792,9 километра у секунду. У општем темпу кретања у природи ево где се налази човек а где животиње из његове најближе околине:

рашћење разног дрвећа	4/100.000 мм на сат
рашћење косе	1/1000 мм на сат
кретање глечера	0,5 до 50 м на сат
пуж	4 м на сат
кретање пешака	4 до 5 км на сат
штука	16 "
тркач на 1.500 метара	24 "
пас	32 "
тркач на сто метара	35 "
дивљи зец	56 "
јак ветар	60 "
тркачки коњ	68 "
јаребица	84 "
газела	96 "
олуја	100 "
леопард	114 "
јака олуја	120 "
орло	170 "
брзина звука	1.188 "
брзина светлости	1.079.254.000 "

Као што се види темпо човековог кретања веома је скромно. Све до године 1828 он је био таква чак иако се човек користно некаквим превозним средствима, коњем, барком или колима. Али те године започиње велика револуција заснована на индустријским проналасцима. Железница прва повећавала брзину, за њом то чине пароброди и моторна возила. Од 1828 до данас човекова превозна средства претрпела су велику еволуцију а ракете за међупланетарна путовања само су почетак новог поглавља у развоју брзине.

ЊЕГОВ УСПЕХ ЛЕЖИ

У ИСКУСТВУ, ТАЛЕНТУ...

Жан Брис није познат као Агата Кристи или Жорж Сименон, али се, узрок својих 38 година, сматра једним од најбољих писаца криминалних романа у свету. Њега зна и наша публика. Кратка биографија, коју доносимо, показује који су услови учинили да Брис развије свој необичан талент.

Тек се напунило шест година откако је Жан Брис написао први роман „полициског жанра“, а већ су његова дела доживела 74 издања у 23 земље, од чега је само у Француској продато 150.000 примерака. Пре извесног времена, он је једном својом књигом освојио прву награду за шпијунски роман на светском конкурс у Риму. Како је за тако кратко време Брис постигао толико велики успех? Да ли је у питању само обдареност или пракса од ређене врсте?

Годину 1939. затекла је осамнаестогодишњег младина Жан Брошеа, који ће се касније назвати Брис, као pilota француског цивилног ваздухопловства. Чим су започела непријатељства између Француза и Немаца, он је прешао у војно ваздухопловство и за 12 дана остварио је 26 борбених летова. Пошто је демобилисан, уписао се 1940. на Правни факултет у Клермон-Ферану, али је 1942. заврбован за позадински рад у француском покрету отпора. Његов задатак био је да у потаји преноси пошту између штабова на линији Периге-Лион-Монпеле. Уствари, био је а-

гент за везу. Једног дана Немци су му ушли у траг и ухапсили га. Али ноћу, док су га спроводили за Лион, искористио је повољан тренутак и нестао у некој малој железничкој станици. Потом је настао да живи и ради у илегалности све до краја рата. Ослобођење је дочекао као помоћник шефа обавештајне службе чији се центар налазио у Лиону.

Због његове интелигенције, неустрашивости и спретности, понуђено му је да уђе у Високу полициску школу Сен-Сир у Мон д'Ору, у којој се васпитавају најбољи француски детективи. За време студија Жан Броше нарочито се истакао за предмете: полициска техника и психолошка сазнања. Школу је завршио као један од најбољих ђака. Онда је добио службу у Националној безбедности. Његова специјалност у овој служби била је: прикупљање докумената и контрашпијунажа, а нарочити задатак који му је поверен састојао се у проналажењу шверцера злата. Један од првих великих успеха будућег писца било је откривање шверцера легла у Швајцарској, где је пронашао више хиљада комада златног новца од по 20 долара који се налазио сакривен у вештачким кокошјим јајима. Али он се у тој служби није дуго задржао. Био је „сувише“ интелигентан, није се слагао са шефовима у вођењу појединих истрага, па је поднео оставку.

Да би омао од чега да живи, Жан Брис је постао шеф

неке трговачке куће за увоз и извоз, затим је био секретар једног махараца и трговао је сенфом. Једног дана написао је прву причу „Повест о норманској земљи“. Време је пролазило. Броше је мењао службе у којима се није до-

бро осећао. Сматрао је да треба да ради нешто друго, али шта, то није знао. Једном, пошто је остао без посла, нашао се у великој неприлици. Већ је имао породицу коју је требало да издржава а он је био, такође, без франка у џепу. Навирала су му сећања из доба покрета отпора, повезивао их је сазнањем стеченим у Високој полициској школи и све то мешао је у краткотрајном али богатом праском хватања шверцера и са радом у контраобавештајној служби. Под притиском тих мисли сео је за сто и написао неколико страница. Про читао их је и кад је увидео да су добре, цео се предао раду све док није књигу завршио. То је био његов први штампани роман „Говориш о наивки“.

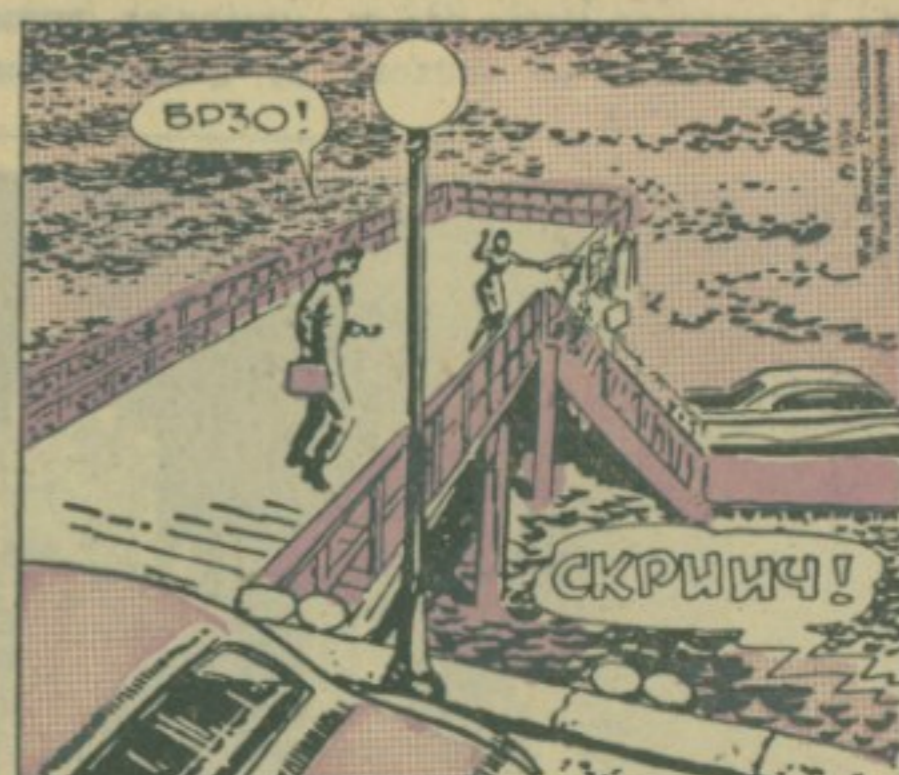
Човек од акције, Жан Брис је морао да постане писац чији су хероји такође покретљиви, брзи, са добрим рефлексима, који су неустрашиви и удећу у сваку замршену ситуацију без обзира да ли је њихов живот у опасности. Својим јунацима он даје карактерне особине којима се сам одликује. Он заплиће и расплиће односе међу људима замишљајући да је сам у њима учествовао, као да се све то догађа у животу. Успех Жан Бриса као писца криминалних романа лежи дакле, у његовој личности, његовом таленту, у знању које је добио у полициској школи за детективе и у искуству које му је дала пракса кад је његов живот био толико пута у опасности.

ИКАР СУТРАШЊИЦЕ

По мишљењу доктора Вилкија, професора једног колеџа у Лондону, убудуће ће бити довољно да човек буде снабдевен крилима да би могао да лети. Он сматра да човек има довољну снагу мишића да би могао да се одржи у ваздуху и лети као птица. Техничари би требало да направе једну машину летилицу која би служила за експерименте. На основу његових проучавања са неким већим птицама грабљивицама он је закључио да би човек могао да лети био би му потребан напор бициклисте или веслача.

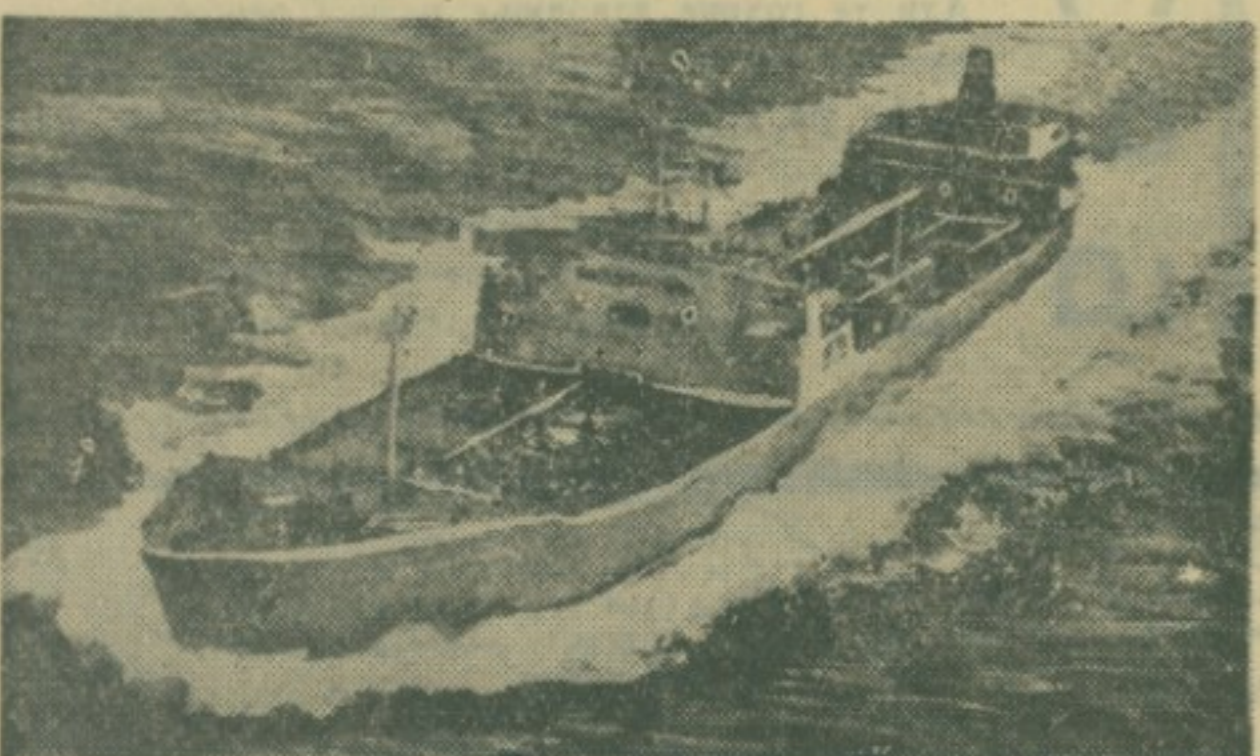
По једној другој вести група совјетских инжењера већ је усавршила апарат за летење и назвала га „орнитоптер“. Апарат има крила која су слична птичјим, а снабдевен је мотором од 1,5 коњске снаге. Апарат се причврсти на леђа као руксак. Његови проналазачи сматрају да би он већ могао да се производи у серијама и да ће временом, како изгледа, бити популаран као скутер и освојити цео свет.

WALT DISNEY'S ПРИЧА О ЧУПАВКУ

ХОТЕЛ ЗА ЛАСТЕ СА 214 СОБА

Овај хотел „у ваздуху“ саградио је Цералд Вераселт из Рајтсвуда у САД за ласте из тог краја.

СУВИШЕ ШИРОК...

Највећи провачки брод у САД је „Принцеза Софија“ од 71.282 тоне. Под пуним оптерећењем постиже брзину од 17,5 чворова. Пошто је брод дуг 260 метара, за окретање му треба око 800 метара а да би се из пуне брзине зауставио потребно му је 3 км. Мак-

симално оптерећен гази 13,3 м што је сувише дубоко за Суецки Канал а широк је 35 м што је опет сувише широко за Панамски Канал. У току године овај брод ће направити 6 тура између Панамског Залива и западне америчке обале превозећи нафту.

ада данас кажемо: „Рођило се Сунце“, или „Рођење Сунца“, па и „Сунце почиња“ — као што је у неким крајевима уобичајено — ми не свесно продужавамо једну навику из паганских времена. Осим за Сунце, и за Месец и звезде, па чак и за вештачке сателите, такође се вели да се рађају, све у значењу појављују се изнад хоризонта.

Пошто се само жива бића рађају — наравно један једини пут, то мора изгледати чудно што се та реч употребљава и за небеска тела, дакле за нешто мртво, и то сваког пута кад их угледамо. Какве сличности има између њиховог појављивања на видику и рађања. Али објашњење уствари није тешко наћи. У старо време многи народи, па и Срби, сматрали су небеска тела, а нарочито Сунце и Месец, за жива бића, богове или јунаке, па је сасвим природно било

ИЗ ДАЛЕКИХ ВРЕМЕНА...

што су мислили да се Сунце ујутру рађа, постепено јача, јер је све сјајније и све топлије, у подне достиже своје зредло доба затим, постепено слаби и у тренутку заласка умире.

Молитве Сунцу

Ово није само вероватни закључак, јер многобројна сведочанства — писани споменици или усмена предања и обичаји одржавани и до наших дана — потврђују да је некада Сунце и код Срба било предмет обожављања.

Један стари рукопис говори о томе како је некада народ називао боговима „Сунце и Месец, земљу и воду, звери и гади“ (инсекте и бескичмењаке уопште), а у другоме стоји

како се њима клањао раније него њиховом творцу. Постоји такође изричито тврђење неких грчких писаца да су се Бугари клањали Сунцу, Месецу и звездама као и да су им Руси приносили жртве.

Усменим преношењем с поколења на поколење одржали су се у народним песмама, заговорима, пословицама и приповеткама многи трагови из давне прошлости који би иначе били потпуно изгубљени. Исто као и археолошке ископине, показују црте некадашњег живота, обичаја и културе.

У једној песми саветује се царевој кћери из града Тројана да се умије у језеру, а затим окрене Сунцу на истоку и помене бога. То, наравно није бог из хришћанске религије, већ из многобожачке, бог Сунца. И у другој једној песми девојка моли бога да огреје Сунце, па када се оно појави, стаје пред њега, клања му се и моли га. Постоји и једна српска сватовска песма у којој се каже како се треба окренути Сунцу и молити га да огреје

пут којим сватови треба да прођу. Сунцу се, у песми, моле и виле ујутру после умивања.

У североисточној Србији сељаци су готово доскора имали обичај да се ујутру умивају окренути према истоку, Сунцу које се рађа, што је очигледно један остатак некадашњег обреда у вези с поштовањем Сунца. У другим крајевима том приликом оно се позива у помоћ. Постоји песма која каже да се Србин моли „у истоку према Сунцу“, дакле божанству које својом светлошћу и топлиотом ствара и одржава живи свет на земљи.

Сви ови подаци показују да је Сунце обожавано као биће које се у току једног дана рађа, живи и умире. Највише му се обраћа ујутру, када се рађа, јер га тада треба умилостивити, да би у току свог краткотрајног али вечно обнављањем живота било милостиво и дарожљиво према људима.

Сунце има, међутим, и један други живот, много дужи, који почиње од зимског солстиција, краткодневице, и траје годину дана. Због нагиба земљине осовине, висина Сунца у подне мења се током године: најмања је о краткодневици, а највећа о дугодневици. Услед ових промена Сунце неједнаком снагом обасјава поједине делове Земљине површине у току године, па отуда годишња доба. Зима је када је полдневна висина Сунца најмања — тада су и дани најкраћи, а лето је када је ова висина највећа и дани најдужи.

Замишљено симболично, у миту, Сунце се о краткодневици рађа слабо, ниско је на небу и немоћно да одагна зиму. Пењући се постепено по небу, изгледа као да Сунце јача и тако топли снег а када достигне своје младилко доба, у пролеће, изазива листање и цветање, буђење живота на земљи, односно његово обнављање. У лето, Сунце је у пуној снази, као средовечан човек, те под његовим врелим зрацима сазревају плодови. Затим долази јесен, Сунце слаби, пут по небу му је краћи а висина мања, хладноћа опет осваја земљу, јер велики бог стари и умире, као и друга жива бића. Али за разлику од њих, он се поново рађа, васкрсава, о следећој краткодневици.

О овом другом, дужем животу Сунца водило се још више рачуна него о дневном, па су поједини ступњевци његовог развоја обележавани нарочитим свечаностима.

У старо време постојао је обичај да се у доба дугодневице, после које полдневна висина Сунца почиње опадати, које изабро запаљени точак, што претставља постепено спуштање Сунца на небу, опадање његове моћи, приближавање старости и тренутка када ће оно отићи у свет мртвих. Одатле ће оно опет изићи о краткодневици, родити се као нови млади бог светлости и топлиоте.

Данас нам изгледају веома далеко паганска времена и многобожачки обичаји, а и сами оми сведоци још потпуно неискорењених обреда у част бога Сунца.

ЛЕПАК КОЈИ ЛЕПИ СВЕ

„Течно гвожђе“ које лепи гвожђе, бронзу, дрво, алуминијум, порцелан, бакар стакло и друге материјале и то не само делове исте врсте већ и сасвим различите — најновије је достигнуће америчких технолога. Приликом мешања две течности долази до хемиске реакције која ствара изврсну везу. О квалитету овог лепка говори и ова слика. Столица је залепљена за зид.

а крај ње су мердевине под чудним углом налепљене на гвоздену греду. Столица и мердевине су после премазивања лепком само пола мину-та биле држане у оваквом положају и то без нарочито великог притиска.

Кад су после неког времена радници хтели да скину столицу тек њих неколико успели су да је „откину“ — али није попустио лепак него цигле, док је на гвозденој греди остало само неверје од мердевина.

КРЕВЕТ НА КРОВУ АУТОМОБИЛА

За путнике који воле да спавају на чистом ваздуху. Енглези су конструисали део од 180 см дужине и 120 ширине —

као право држиште које може да се причврсти за кров малих аутомобила. За време путовања кров се склопи а испод лежишта има места за пртљаг. Да би удобност била потпуна може се из аутомобила користити грејање и светлост.

КО ПЕРЕ ТАЊИРЕ КОД КУЋЕ?

Колико дуго траје сапуница? То је проблем који решава Данијел Мак Хјуг. За време свог научног рада он је опрао читаво брдо тањира, јер се сматра да ни један механи-

зам не може боље да испита квалитет сапуна и детерџента него стари начин — прање тањира рукама. Мак Хјуг ради за истраживачки центар у Линдену где се сапуни праве од петролеума.

ВАСИОНСКА ЛАБОРАТОРИЈА

У Сједињеним Државама научници припремају изградњу васионске лабораторије, у којој ће бити места за два човека. Она би била послата на кружни пут око земље, а путници у њој могу да издрже неколико недеља.

Овај експеримент претставља други корак америчког програма за лансирање ракете у васиону са људском посадом.

ВОЛОМЕТАР

Совјетским техничарима је пошло за руком да конструишу досад најпрецизнију направу за мерење малих температура коју су назвали „волOMETAP“. Направа ради на принципу транзистора и у стању је да измери промену топлиоте од мидронитог дела степена.

„АПАРАТ“ ЗА СПАВАЊЕ

Француским стручњацима је после совјетских, пошло за руком да у лабораторији за експерименталну психологију при Сорбони у Паризу, конструишу „апарат“ за спавање. За разлику од совјетског, овај непосредно делује на моздане ћелије. Електронски уређај у облику шкољке када се стави у уво, изазива вибрације које се преко бубње опне и живца у уво шире на моздане ћелије. Пошто су резултати добри овај „апарат“ за спавање биће ускоро пуштен у продају.

ПРОНАЛАЗАЧИ

ТЕЛЕВИЗИЈА

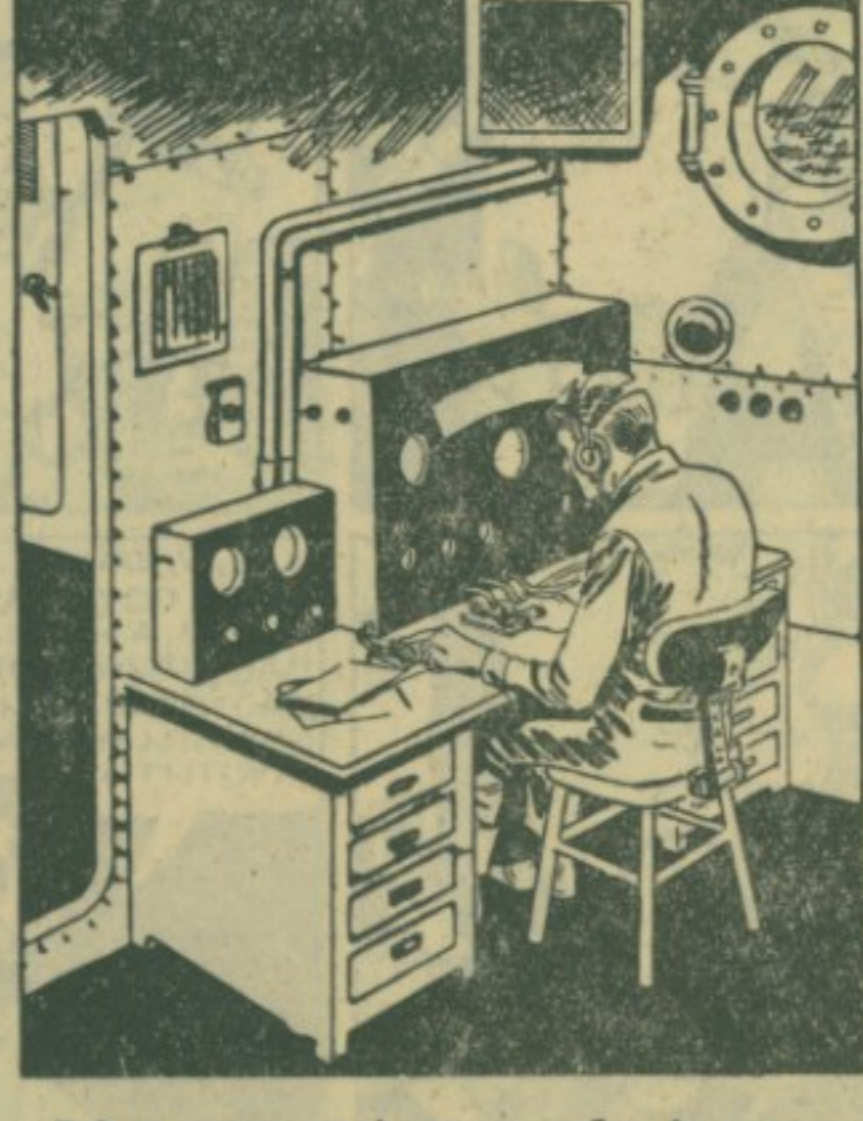
Сви велики проналазци нису дело једног човека, него више њих. Неки је више, а неки мање заслужан. Тако је и са телевизијом, а Алан ди Мон је један од оних који су радили на њеном развоју. Осим тога он је усавршио катодну цев и тако омогућио конструкцију телевизора, радара и неких других апарата.

Као дечак од 11 година ди Мон је оболео од дечје парализе која га је делимично олузела. За време дугог лежања он се забављао разним играма, али се нарочито заинтересовао за радио који је у то време био тек у повоју. Тако је успео да конструише један мали примопредајник.

Ди Мон је рођен у Бруклину, једном делу Њујорка, 1891 године. Као дете је много волео спортове, док је школу само „подносио“. Био је интелигентан и радио је читао све што му је долазило до руке, али тек када се не би бавио неким спортом или играма.

Већ у четрнаестој години добио је диплому телеграфисте. Читавих седам година радио је у току лета као телеграфиста на бродовима. То му је користило — дрво зато што је био у сталном контакту са оним што га је занимало, а затим од тога прихода се преко зиме школовао. (Становиће се)

Крава-робот

Бифтек добијамо „директно“ из траве. Крава или во „пасу биљни протеин у облику траве“ и претварају га у животињски протеин у облику меса. У центру за пољопривредна истраживања недалеко од Лондона стручњак за дијету М. Пири направил је механичку краву која издваја протеин из лишћа и траве. Она има и извесну предност над живом кравом у погледу коришћена протеина. У природном млеку или месу има свега 5 отсто протеина доби-

јеног из траве, док је осталих 95 отсто изгубљено. Механичка кржава, међутим, издваја ч и до 50 отсто. Трва се сецка, пресеје и извлочи сок богат протеином који се прерађује и претвара у чврсто стање. Оно што остане користи се за исхрану свиња које од тога добро напредују. Пири сматра да његов проналазак може знатно да побољша услове недовољне и слабе исхране становништва. Разуме се, ово су још експерименти.

„Златно уље“

Неки научници већ годинама претпостављају да рашће ње организма проузрокује један хормон. Амерички биолог доктор Карол Вилијамс, из Харварда, убризгао је у ларве мољаца „уље“ које је издвојио из одраслих мољаца. Кад је давао веће количине успео је да заустави њихов развој. Када је уље давао у мањим дозама ларве су се претварале у чудна бића, која су била напола младунци а напола одрасли мољци.

Неки други биолози успели су да издвоје овај хормон

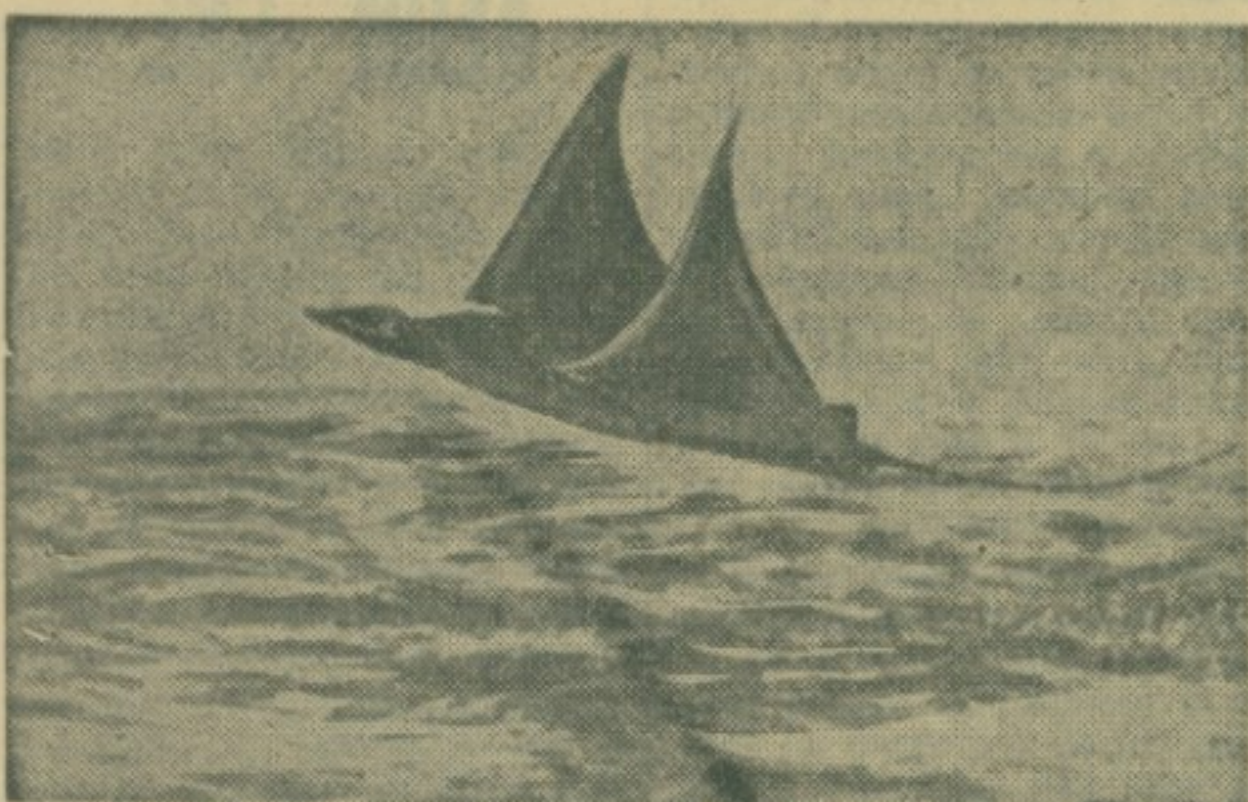
код говеда и установили да и он има исто дејство на ларву мољца, иако је говече сисар и кичмењак. Настављајући даљи рад у овој области доктор Вилијамс открио је да овај хормон постоји у свим организмима код телад, мацака, морских ракова итд. Највише га има код сисара у њиховој жлезди. Међутим, он још није успео да ближе одреди хемиски састав овог необичног уља, које има златну боју и које би можда једног дача могло да заустави старење код људи.

И он је добар за јело

Изгледа да љубитељи риба и острига неће убудуће морати да буду жалосни за време месеци у којима нема слова р, када се, по општем мишљењу, риба не би требало да једе. Џон Дасов из Вашингтона сматра да морски краставац, мала животиња слична морској звезди, има укус сли-

чан укусу остриге. Он може лако да се конзервира. У обилу га има у северном Пацифику, а и у другим морима. Становници Аљаске га употребљавају и кажу да се веома лако справља. У Индиском Мору живе неке врсте које становници суше, па се од њих прави трепанг — омиљена храна Кинеза.

ПОНОВО О МОРСКИМ ЧУДОВИШТИМА

МАНТА У ЛЕТУ ИЗНАД МОРСКЕ ПОВРШИНЕ, ОНА ДОСТИЖЕ ДУЖИНУ ОД 3 МЕТРА. ПОМОРЦИ ЈЕ НАЗИВАЈУ „МОРСКИМ БАВОЛОМ“

Две вести објављене пре неколико дана поново су привукле пажњу светске јавности на морска чудовишта за којима људи вековима узалуд трагају. Упркос томе чак и неки веома озбиљни људи још увек верују да она постоје.

Неколико британских научника организовали су експедицију која треба да ухвати легендарно чудовиште из Лок Неса. Све је спремно да се та оријашка немани, за коју се верује да претставља преосталог потомка плезиосауруса или мезосауруса, смести у циновски акваријум који ће путовати по свету и приказивати немани људима разних континената.

Французи крећу у лов на легендарну морску змију. Познати истраживач подморских дубина Кусто укрцао је у Марсељу на свој брод „Калипсо“ необичну нараву која је добила име „Дениз“. Она, уствари, претставља подводни тањир и са своја два крупна ока личи на циновског рака без ногу. Намењена је за истраживање мора до дубина од 700 метара. Командант Кусто, француски научник Бернар Хувелманс и британски природњак Хајат Верил верују да морска змија постоји и да није далеко дан када ће она бити ухваћена.

Познати стручњаци Удеманс (1892), Олсон (1889), Рашивица (1903) и Куд (1930) много су писали о морској змији, али се никада нису могли сложити о каквој се немани ради. Ларве морских јегуља дуге два метра које су ухватили дански поморци наводе на претпоставку да би од тих циновских младунаца могле настати

оријашке змије. Удеманс и Олсон заступали су гледиште да се ради о неком морском сисару или фоки са дугим вратом. Најзад, није мали број оних који верују да се ради о плезиосаурусу.

Многа историска сведочанства такође говоре у прилог постојања једне непознате морске немани која ће једног дана допунити галерију циновског и крволочног кита зуба, мурине, која може бити дуга неколико метара, манте са делта крилима која потсећа на млазни авион, а у стању је да се хитне из воде и у паду здоби чак и веће рибарске чамце, затим огромних полупа и других морских чудовишта.

Недалеко од обала САД и Нове Енглеске почетком прошлог века многи људи причали су да су видели немани налик на циновске змије које држе главу високо изнад воде и имају на врату много израштаја. Један енглески рибарски брод успео је да погоди харпуном немани, али је њено тразање било тако снажно да је откинула гвоздени харпун. Прича се да су циновске змије прве боје поново виђене 1827, 1829, 1833 и 1840 године у водама западног Атлантика.

Чланови британског зоолошког друштва Мед-Валдо и Никол који су јактом „Валхала“ пловили за Бразилију причали су да су видели на неколико јарди од свог брода немани коју су до танчина описали. Она је имала главу гмизавца на змијском врату дугом седам до осам стопа и велика пераја на две стопе изнад воде.

О постојању морске змије говори и телеграм који је по-

знати француски књижевник Клод Фарер послао са брода „Бајар“ који је пловно у околини Сајгона: Гонили смо и топовском палбом засули немани. Стоп. Змија је била дуга око 50 до 55 метара. Стоп. Престрашени урођеници врло добро познају змију коју називају аждајом (сунг). Стоп. Искуљчена свака заблуда или колективна халуцинација. Стоп. Следе потписи контраадмирала, команданта брода и осталих.

За време прошлог рата командант немачке подморнице „У-28“ забележио је после торпедовања једног непријатељског брода на површини мора присуство циновске животиње налик на крокодила.

Друго морско чудовиште за којим ће трагати Кусто је оријашки полип „Архитеутис“ познат код нордских морепловаца под именом „Кракен“.

Он још никада није ухваћен, али се прича да са пишицама достиже дужину од 40 метара. Његово тело је цилиндричног облика а глава се наставља у пишке који су у пречнику шпери од трупа снажна човека. На великим дубинама често долази до оријашких двобоја између кита-зубана и циновског полупа.

Највећи до данас виђени полип напао је 1874 године брод „Перл“ од 150 тона недалеко од америчке обале. Циновски краци немани пузали су до врха катарки. Људи су били престрашени а брод је изгубио равнотежу, преврнуо се и потонуо. Пет људи од шест чланова посаде спасао је пароброд „Спратховен“. Немани је оставила тако снажан утисак да пострадале морнаре да они скоро два часа нису могли проговорити ни реч.

ЦИНОВСКА МУРИНА

НАПАД МУРИНЕ НА ЈЕДРЕЊАК. СТАРИ ЦРТЕЖ ПРЕМА ПРИЧИ МОРНАРА

ПЕГАЗ ТРАЖИ ХИДРУ ЦРТА А. ОИШЕР

Гараже пред собама

Сан Франциско ће добити хотел са 18 спратова у коме ће до осмог спрата гости остављати аутомобиле испред својих спаваћих соба, а на осталима — на заједничком одређеном месту. На спратовима ће бити места за укупно 400 аутомобила, а у гаражи доде за још триста. Свака од 1200 соба имаће део један зид у стаклу, климатске уређаје и сав други савремени конфор: телевизор, радио и телефон са

директном везом са целим светом. Огроман парк на крову, са местима за сунчање и пливачким басеном допуњаваће угодности. Поред хотела подићи ће се зграда на 22 спрата за управу и магацине. На њеном крову биће бар, кроз чије прозоре ће се гостима пружити поглед на цео град. Пројект за овај хотел који треба да буде отворен децембра 1961 израдио је њујоршки архитект Вилијам Таблер.

Свеиa седморица

Када је Доситеј Обрадовић 31 августа 1808 године приликом отварања Велике школе у Београду одржао говор, поздравно је оно мало ученика и пожелео да се спреме и поставе „народни поглавнице, судије и управитељи“ и буду „од ползе народу“. После четири

године из те прве генерације за време Првог српског устанка завршила су школовање свега њих седморица. То су били синови војвода и трезвенијих истакнутијих људи из устанка али нешколованих и чак у већини и неписмених.

Поново испитан

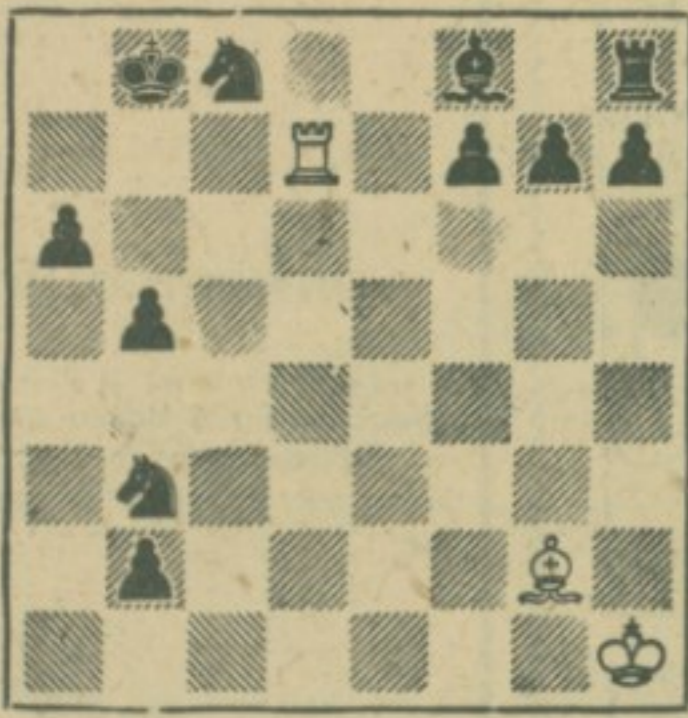
Велики пруган тврде гвоздене стене пронађен у Кини 1915 године, сада је коначно испитан и утврдило се да је метеорит. Два кинеска научника анализирали су хемиски састав овог 410 килограма тешког камена и пронашли да се састо-

ји од 88% гвожђа, 10% силицијума и у мањој количини мангана, алуминијума и калаја. Површина му је гвоздено-црна и сива као челик а специфичне тежине преко 6,5 што не одговара ниједној врсти руде на Земљиној површини.

Учимо шах

LXXXVI

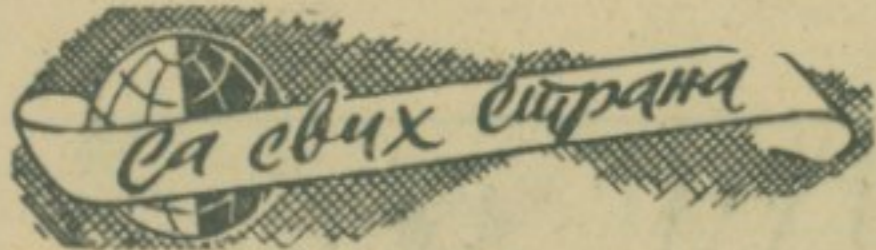
Ко је јачи? Црни или бели?

Немојте се залетети, па одмах узвикнути „Црни!“ Тачно је да црни има топа, два скакача, ловца и шест пешака, од којих један треба само да коракне и да се претвори у даму, а бели има само топа и ловца, али у овој позицији јачи је онај који је на потезу. Нека на потезу буде бели

1. Тd7—67+ К68—a8
 2. Т67:65+ Ка8—a7
 3. Т65—67+ Ка7—a8
 4. Т67:63+ Ка8—a7
 5. Т63—67+ Ка7—a8
 6. Т67:62+ Ка8—a7
 7. Т62—67+ Ка7—a8
- Докле овако? Видећете.
8. Т67:ф7+ Ка8—68
 9. Тф7—67+ К68—a8
 10. Т67:г7+ Ка8—68
 11. Тг7—67+ К68—a8
 12. Т67:х7+ Ка8—68
 13. Тх7:х8 Лф8—64
 14. Лг2—х3

Сада ће црни изгубити и скакача а тиме и партију.

Овај пример, узет из књиге Владимира Вуковића „Школа комбинирања“, показује вам, као и онај пример у прошлој лекцији, шта се дешава кад један играч допусти да га противник доведе под ударце шаховског „млина“.

СВЕ ВИШЕ ИМА ВРТОВА БЕЗ ЗЕМЉЕ

Јер се биљке негују у растворима разних соли. Овакав начин одгајивања поврћа, као што је о томе већ било речи, користиле се у будућим вештачким сателитима као базама за међупланетарна путовања. У том правцу највише су напредовали руски научници. Два професора универзитета у Лењинграду, Тимирязев и Пријанишников, први су успели на тај начин да произведу већу количину краставаца и парадајза. Биљке избијају из малих отвора на судовима од бетона у којима се налази вода са раствором минералних соли. На једном квадратном метру они су одгајили 35 килограма краставаца и 16 килограма парадајза, док се на земљи добија свега 6,5 килограма. Научници кажу да је квалитет поврћа изврстан. Како изгледа, ускоро ће се приступити масовној производњи вртова без земље да би се подмириле потребе у поврћу оних грађана који живе у северном Сибиру.

ЛЕЊИНГРАДСКИ КОНСТРУКТОРИ су начинили нови уређај за подземна испитивања — електронску апаратуру која олакшава геолозима да у недрина земље изналазе лежишта гвожђа, обојених метала и петролеја. Пре него што се прешло на сервиску производњу ових електронских геолошких апаратура извршени су били опити са прототипом. Резултати су се показали одлични.

ЛЕКАРИ ОДАВНО ПРОУЧАВАЈУ да ли ерупције на Сунцу и магнетске буре утичу на човеково здравље. Два француска научника, Пумају и Вијар, израдили су у вези са овим своје радосне о новом начину испитивања срчаних болесника. Упоредивали су тежбе болесника по времену јављања и јачини са активношћу Сунца. Сматрају да између ових појава постоји некаква веза, али да ће се испитивања наставити.

НОВА ЛАБА ЗА ПОЛАГАЊЕ КАБЛОВА — У Великој Британији граде највећу лабу на свету од 20.000 тона за полагање каблова. Биће постављени нарочити уређаји за проучавање морског дна који ће радити на принципу одбијања звука. Специјалним направама ће се мерити дубина и утврђивати подводни гребени да се не би оштетили каблови.

НОВА ВРСТА ПУТА — У Западној Немачкој на израдни пута Минхен — Келн примењује се нови начин стављања подлоге први слој камена повезан је бетоном. Изнад њега дође слој камена и затим два слоја бетона. Очекује се да ће овај пут бити издржљивији од досадашњих јер може да поднесе притисак од 15 тона по точку, што је три пута више него досад.

ДА ЛИ ЗНАТЕ?

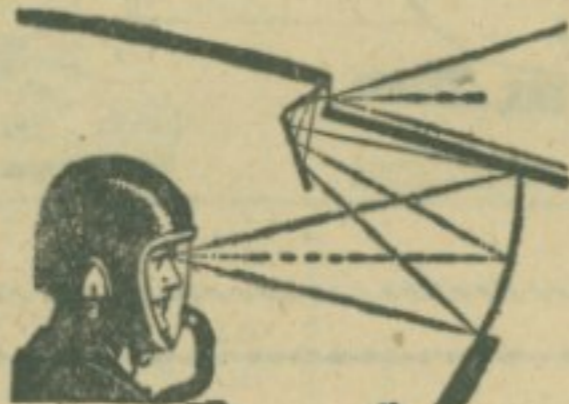
ПРЕКО ПУСТИЊЕ...

Највећи камион на свету, француски Берлиет Т—100 је дуг 13,5, широк 4,8 м а тежак 65 тона. Покреће га турбодизел мотор од 600 коњских снага. Точкови су му високи 2,4 м. Направљен је за транспорт веома тешких предмета кроз пустињске пределе где су путеви лоши или их уопште нема. Има три осовине а максимална брзина му је близу 40 км на сат. У његов резервоар стане 251 галон горива. Возач има све удобности: кабину са регулисаном температуром, решо, фрижидер и чак резервоар за пијаћу воду. Упркос својој величини камион захваљујући огромним гумама врши врло мали притисак на земљу тако да њиме није нимало теже управљати него обичним путничким колима.

Машина са бензинским мотором и деловима који се могу променити према врсти посла уштедеће баштованима много часова рада. Овај апарат се при употреби држи као мотика и према делу који је стављен на њега може да прекopa травњак, да креше

Перископ за пилоте

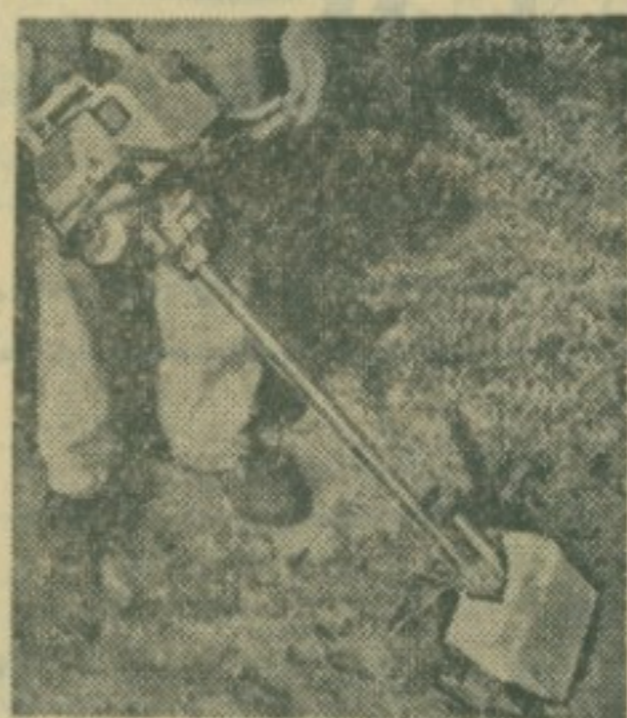
У авионима који лете брже од звука а имају уграђен перископ стакло за посматрање

Апарат за обрађивање травњака

Машина са бензинским мотором и деловима који се могу променити према врсти посла уштедеће баштованима много часова рада. Овај апарат се при употреби држи као мотика и према делу који је стављен на њега може да прекopa травњак, да креше

траву око цвећака или уз ивицу пута. Такође се може у-

КУГА У ОПАДАЊУ...

У извештају Светске здравствене организације се каже да је тешка болест куга у опадању. Најмањи број обољелих од 1900 године био је 1958 — свега 213 случајева, 1957 пријављено је 568, док је 1951 било несравњено више — 15.399 случајева. Сви су забележени у Вијетнаму, Бурми, Индији, Екватору, Перуу и Бразилији.

потребити и за кошење траве нарочито у деловима башта где косачица не може да допре.

Вештачки глас

Енглески хирург-дентиста Р. Тајт изумео је такoзванa вештачки глас који ће служити лицима која су била подвргнута операцији грклана. Апарат је назван „усни вибратор“. Састоји се од мале дијафрагме која стоји на плочини вештачке вилице на непуци и електричног генератора, величине паклице цигарета, а носи се у џепу. Оба елемента повезана су двома танким металним жицама које пролазе преко углова усана. Кад се притисне дугме генератора, укључи се струја и дијафрагма почне да вибрира и производи звук. Користећи обичне покрете језика, усана и вилица, уз мало вежбе, оперисани успева да ове звучне вибрације модулира и претвори у разумљиве речи, које престану да се чују оног тренутка кад се дугме на генератору пусти.

...познато је да су стари Римљани знали за бање, али је мање познато да су они први пут сазнали за бање које лече од разних болести тек у

ракова они се пред непријатељем тако испреплићу да им овај не може ништа. ...у једном граму земље узете далеко од насеља налази се 16 до 150 хиљада бактерија. Тај број је много већи у загађеном земљишту насеља: од 80 милиона, па до неколико милијарди.

...израз „филателија“ први пут се појавио 15 новембра 1864 године у једном француском часопису. ...флоридске жа-

пустињама Северне Африке. Картагињани су много пре Римљана користили изворе минералних вода и подизали бање. ...не окрећући главу жирафа може да види на све стране. ...проналазач математичког знака једнакости (=) енглески лекар Роберт Ричард умро је у затвору где је допнео због дугова.

...гуске спадају у најинтелигентније до мање животиње. ...октопод веома лако дочепа рака кад је овај сам. Међутим, кад наиђе на више

бе једу птице и мишеве.

...бели медвед се подједнако добро креће и на суви и у води. Гонећи туљана он може да преплива и по 35 километара.

...у поређењу са осталим европским земљама, Шведска има најмањи број лекара и најмању смртност на свету.

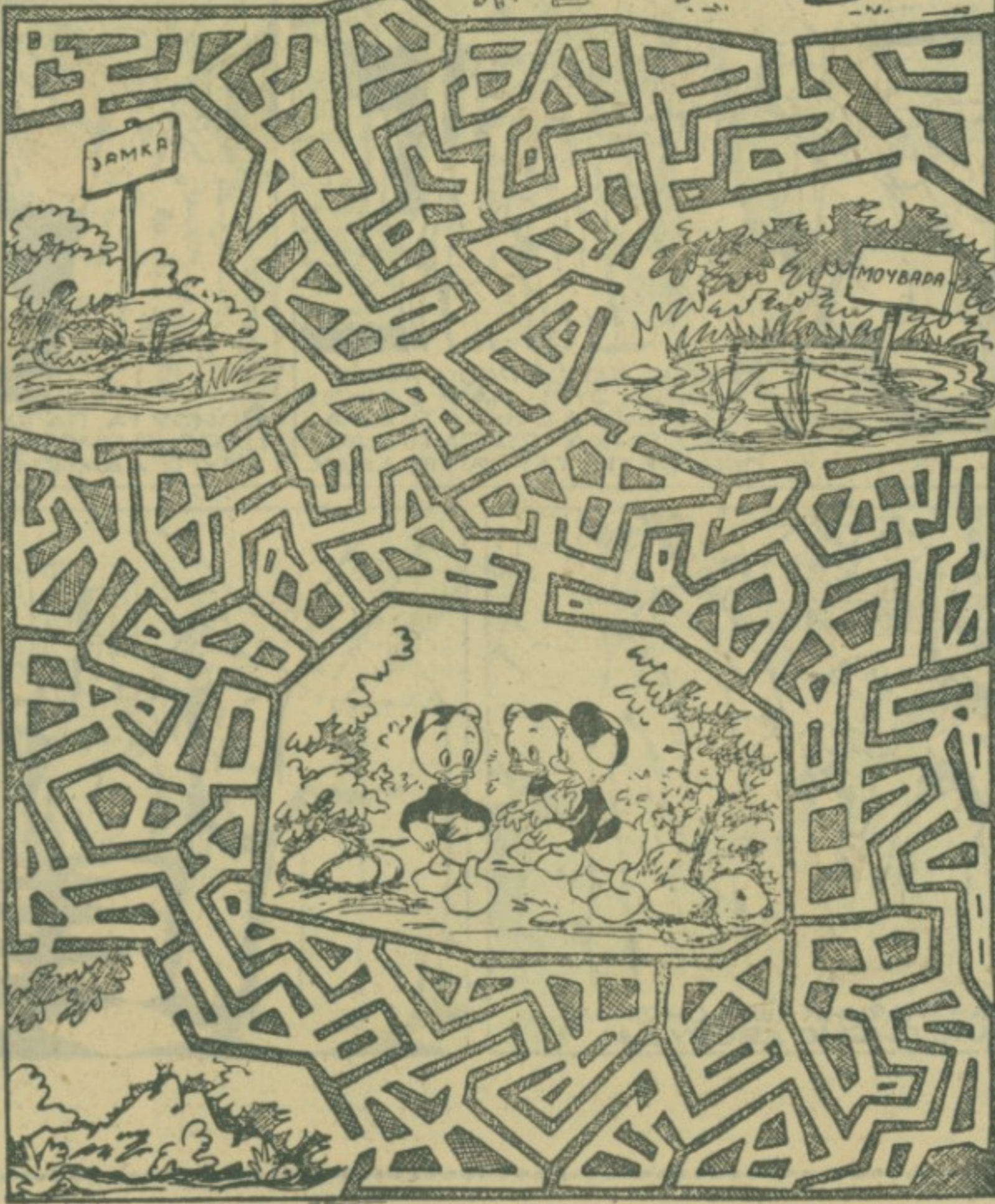
...лека домородачка племена у Либијској пустињи и данас се још служе језиком звиклаца помоћу кога се могу споразумевати и на великим растојањима.

потребити и за кошење траве нарочито у деловима башта где косачица не може да допре.

ДЕДИНЕ ВЕШТИНЕ

КАМП У ШУМИ

Планински острвници лету у кампу у шуми са својим улка Пајом. Али, удаљили су се од кампа, и не умеју да се врате. Помозите им да нађу пут!

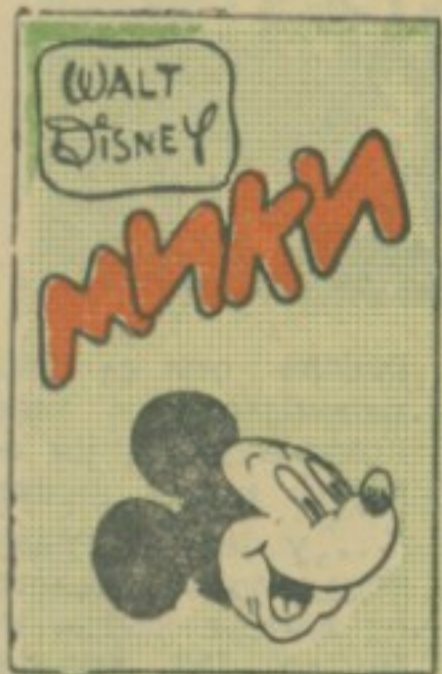
УКРИПТОВЕ

Водоравно: 1) хемиски знак за бизмут; 2) тегера; 3) река у Сибиру; 4) историјски манастир у Србији; 5) археолошко налазиште; 6) бугарски повај; 7) хемиски знак за молибден; 8) гравак; 9) покарна америчка; 10) роман К. Маја; 11) дво тона; 12) сликарска четкица; 13) египатско божанство; 14) предлог; 15) два слова; 16) назив; 17) отац (слово); 18) дезинфекционо средство; 19) птица-грабљивица; 20) место на Пресу; 21) мера за површину.

Усправно: 1) нуло; 2) наш песник (Војислав); 3) аутор збирке песама „Кора“; 4) веока; 5) некорисно растље; 6) највиши врх на Пиринејима; 7) осам; 8) даламатинско мушко име; 12) познато Талегово дело; 13) град у Грчкој; 14) марка нашег авиона; 15) логотип; 16) индустријска биљка; 17) планински ланац у Сибиру; 18) дивља животиња; 19) шаховски термин; 20) река у Шпанији; 21) река у Сибиру; 22) град у Тибету; 23) мушко име.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА
 Водоравно: 1) Рубе; 2) Тучеми; 3) Доде; 4) ево; 5) акана; 6) од; 7) рове; 8) ом; 9) Калас; 10) сат; 11) лнга; 12) Каваја; 13) Деба; 14) Авр; 15) Ароза; 16) ав; 17) роба; 18) ал; 19) Вагањ; 20) Рур; 21) жузе; 22) кајута; 23) Варс.
 Усправно: 1) рудар; 2) ученик; 3) бр; 4) епе; 5) ток; 6) Иво; 7) Даво; 8) Оседа; 9) Авала; 10) Ашја; 11) Макар; 12) агана; 13) Табор; 14) Вазов; 15) Дакар; 16) рване; 17) абажур; 18) агути; 19) лук; 20) Ана; 21) Раб; 22) ја.

ПРИМЕТИО ЈЕ

Шила је цпао и Микијеву канцеларију и почео да прича. Мики који је био врло запослен, изгубио је стрпљење.

— Зар ниси видео да на мојим вратима пише: „Бесплатним забранен улаз“? — викну он на Шилу.
— Како да нисам! — одговори Шила. И врло ми је мило. Јер ако нешто на свету мрзим, то је да ме људи прекидају и говору.

ЗНА ОН ЈОШ И НЕШТО ГОРЕ

Влаја једног дана казво нешто врло ружно, а тетка Белка, да би га одвикала, ебећала му:
— Влајо, добићеш пет динара, али да ти ружну реч више нисам чула!
— Добро, тетка Белка, али ја знам једну реч још горју. Хоћеш ли ми дати десет динара да њи никад не чујеш!

ПИТАЊА ОДОЗГОРИ

Колика је Бродвеј?
Шта су филипике?
Ко су били терциомани?

ОДГОВОР:

БОДВЕЈ је главна улица у Њујорку и средиште пословног живота, али то је и најдужа улица на свету. Са својих 240 километара она повезује центар са предградјима.

ФИЛИПИКЕ су говори највећег грчког беседника Демостена (385-322 пре н. е.) претставника робовласничке демократије и истакнутог вође антимакедонске партије у Атини. Прва Филипика одржана 351 године ипверена је против Филипа Македонског који је угрожавао територију Грчке и оних и земљи који су били за Македонију. Својим беседништвом он је успео да организује читаву партију против Филипа. А када је он затражио од Атинске скупштине звитицу Демостен је као одговор ипутио други Филипика (344-43), и затим последње 341-40. После победе код Херона 338 Грчка је потпала под власт Македоније и Демостен је напустио антимакедонску политику. Филипикама се називају и 14 Цицеронових говора којима је после Цезаровог убиства ударио по Марку Аурелију.

ТЕРЦИОМАНИМА су до 1836 године у Београди називани страни политички агенти (претставници) који су по средовали у разним пограничним и другим спорозима јер дипломатских претставника до тог времена у Београди није било.

БАТКА О ЦАРУ СЛАТАНУ

ЦАР У ГНЕВУ НОВОСТ СЛУША РАЗЈУТИ СЕ - БОГ И ДУША! ПА УМАЛО ДА СЕ ДЕСИ. ДА ГЛАСНИКЕ НЕ ОБЕСИ!

ДА СЕ БРЗО ЦАР ОДЈУТИ И НАТРАГ ГА ОН УПУТИ. ТЕ НАРЕДИ: - КАД СЕ ВРАТИМ, ТАД ВИДЕКУ ШТА ДА РАДИМ!

ВРЕМЕ САТЕ БРОЗИ, НИЖЕ ГЛАСНИК ЈУРИ, ПА И СТИЖЕ! КУВАРИЦА Д С ЊОМ ТКЛАМ БАБА РИХА - СТАРА ПРАМА ПРЕСРЕТНУ ГА! ИГ' НЕ ДАДУ...

ОПИЗУ ГА, ПА УКРАДУ ЦАРЕКО ПИСМО, А У ВРЕКУ ДРУГО, ЛАЖНО ПИСМО МЕЃУ!

ПИЗАН ГЛАСНИК - (ШТА ОН ЗНА!) ЛАЖНО ПИСМО ДВЕРУДА!

ПИСМО ВЕЛИ (ДА ЧУЈЕТЕ): - ЦАРИЦА И ЊЕНО ДЕТЕ...